

นิคมสร้างตนเองในอิสราเอล

โดย โปยม จันทรคละ

ความนำ

เนื่องจากประชาชนชาวไทยเริ่มสนใจในประเทศอิสราเอลและชนชาติยิว ซึ่ง
เป็นเจ้าของประเทศนั้นมากขึ้นหลังจากสงคราม 6 วันระหว่างอาหรับกับอิสราเอลเมื่อเดือน
มิถุนายน 2510 ได้ยุติลง

ความจริงคนไทยได้ยินคำว่า “ยิว” มานานแล้ว โดยมักจะเข้าใจความหมายของ
คำนี้ไปในแง่ที่ทำให้สมญาแก่บุคคลที่มีความตระหนี่ถี่เหนียวเป็นนิสัย หรือมีฉะฉานก็หมายถึง
ผู้ที่มีชั้นเชิงชอบเอารักเอาเปรียบเป็นส่วนใหญ่ ความเข้าใจดังกล่าวนี้มีที่มาจากตำราเรียน
ของชาวยุโรปด้วยการอุปมาอุปไมยยกตัวอย่างของคนชาติยิวเพื่อแสดงถึงความประพฤติที่
ไม่ดีทั้งหลายซึ่งไม่ควรเอาเยี่ยงอย่าง¹ นอกจากนี้ก็หมายถึงคนพเนจรเร่ร่อนไม่มีที่อยู่อาศัย
เป็นหลักแหล่งโดยเปรียบเทียบกับพวกยิว ซึ่งอาจให้ความหมายทั้งในทางดีและไม่ดีก็ได้
อย่างไรก็ตามความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนโดยอิทธิพลของคำบอกเล่าของชาวตะวันตกอาจหมด
สิ้นไปได้ด้วยการศึกษาเรื่องราวของชนชาติยิวโดยละเอียดจากประวัติศาสตร์และหนังสือที่
นำอ่านหลายเล่มขณะนี้ ทั้งที่เป็นภาษาต่างประเทศและภาษาไทย²

ผู้เขียนมีโอกาสไปทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนในประเทศอิสราเอล
ภายหลังที่การสงคราม 6 วันยุติลงใหม่ๆ และได้คลุกคลีกับชาวอิสราเอลโดยเข้าไปอาศัยอยู่
ตามหมู่บ้านในชนบท เฉพาะอย่างยิ่งนิคมสร้างตนเองรูปต่างๆ ซึ่งเรียกเป็นภาษาฮีบรูว่า
กิบบุตซ (Kibbutz), โมชาฟ (Moshav) และ โมชาฟ ชิตูฟี (Moshav Shitufi) ตามลำดับ

¹ โปรดศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมจาก So Sethaputra, *New Model English - Thai Dictionary*, Desk Edition (2nd Edition, Bangkok : Vathana Vibul, 1952), p. 585.

² ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, “ยิว”, *หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน*, (เริ่มลงตั้งแต่ฉบับประจำวันที่ 12 กรกฎาคม 2510 ถึงฉบับประจำวันพฤหัสบดีที่ 28 กันยายน 2510)

ในการนี้ได้สังเกตการณ์และศึกษาเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ การทำงาน ตลอดจนการใช้สิทธิของบรรดาสมาชิกในนิคมสร้างตนเองแต่ละแบบซึ่งเป็นที่น่าสนใจและน่าศึกษาอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงขอแนะนำประสบการณ์ของอิสราเอล (Israel experience) ที่ไม่เหมือนหรือซ้ำแบบกับของใคร ๆ มาเสนอต่อท่านผู้อ่านเพื่อประดับความรู้เท่าที่จะพึงกระทำได้

อนึ่ง ผู้เขียนใคร่ขอเรียนข้อสังเกตเป็นการล่วงหน้าเพื่อข้อมความเข้าใจด้วยว่า บรรดาเจ้าหน้าที่ชาวอิสราเอลผู้ให้คำอธิบายแก่ผู้เขียนตามข้อเท็จจริงที่เล่าไว้ ณ ที่นี้ มักจะย้ำแล้วย้ำเล่าให้ผู้เขียนระลึกอยู่เสมอว่า ปัญหาทางสังคมของแต่ละชาติเป็นเรื่องเฉพาะ (unique) ของชาตินั้น ๆ การที่จะเอาแบบอย่างของชาติหนึ่งซึ่งแม้ว่าจะได้ประสบผลสำเร็จมาแล้วด้วยดี แต่ก็หาอาจที่จะนำไปใช้เป็นแบบฉบับสำหรับอีกประเทศหนึ่งไม่ ข้อสังเกตนี้ นับว่าเป็นความจริงและมีความหมายสำคัญต่อการใช้ความสังเกตพิจารณา (observation) ในผลสำเร็จของอิสราเอล ซึ่งผู้เขียนจะได้หยิบยกนำมากล่าวในตอนท้ายของบทความนี้ในแง่ของการบริหารราชการตามหลักรัฐประศาสนศาสตร์และการปกครองท้องถิ่นอันเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยต่อไป

1. อุดมการณ์สร้างชาติของชาวอิสราเอล

การที่ชนชาติยิวสามารถธำรงรักษาความเป็นชาติของตนไว้ได้ตลอดระยะเวลาสี่พันปีที่ล่วงมาทั้ง ๆ ที่ตามประวัติของชาติยิวเป็นที่ประจักษ์แก่โลกว่าได้รับความทารุณโหดร้าย ถูกกดขี่ข่มเหงต่าง ๆ นานา ไม่มีบ้านเมืองอยู่ แต่ครั้งแล้วก็กลับไปยังถิ่นฐานเดิมเพื่อสร้างบ้านเมืองและกอบกู้เอกราชของชาติได้สำเร็จนั้น นับว่าเป็นวีรกรรมที่น่าอัศจรรย์ยิ่งนัก เพราะเป็นการต่อสู้ด้วยความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ทรมานอดทนครั้งแล้วครั้งเล่าเพื่อการดำรงอยู่ของเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ซึ่งหาแบบอย่างจากชาติอื่นได้ยาก ทั้งนี้จะเป็นตัวการที่ชนชาติยิวแต่ละคนต่างมีความเชื่อมั่นในข้อที่ว่าตนเป็น “ชาติที่พระเจ้าได้เลือกแล้ว” (God's Chosen People) ประการหนึ่ง ประกอบกับวัฒนธรรมอันสูงส่งเหนือสิ่งแวดล้อมภายนอกที่พวกเขายิวรักษาไว้สืบต่อ ๆ กันมาโดยไม่ขาดสายอีกประการหนึ่งได้ช่วยให้เกิดความรู้สึกเกาะเกี่ยวในชาติพันธุ์ของตน อย่างเหนียวแน่นไม่ว่าจะตกไปอยู่ในสารทิศใดก็คงเป็นยิว

ตลอดไป ไม่ถูกกลืนจากชาติอื่นและวัฒนธรรมอื่น การรวมตัวของชนชาติยิวในการกลับคืนสู่ปาเลสไตน์ (Palestine) อันเป็นถิ่นฐานเดิมหรือบ้านเกิดเมืองมารของตนจึงได้รับผลสำเร็จทั้ง ๆ ที่รัฐยูแล้วว่ามีได้เป็นเมืองที่เอียบอบด้วยน้ำนมและน้ำผึ้งเหมือนเมื่อก่อน

ต้นคิดในการกลับคืนสู่ปาเลสไตน์ได้แก่ปัญญาชนชาวยิวในปลายศตวรรษที่ 19 เพราะมีความรู้สึกว่าการลุกขึ้นต่อสู้กับฝ่ายอธรรมหรือพวกที่ทำกรรวกชั้เข้มเหงทนทั้ง ๆ ที่ยังอาศัยบ้านเมืองของผู้อื่นอยู่นั้นย่อมเป็นการไร้เกียรติและไม่ชอบด้วยเหตุผล นอกจากนี้แล้วยังเล็งถึงการที่จะต้องสูญสิ้นไปในที่สุกเพราะน้ำน้อย้อมแพ้ไฟเป็นธรรมดา ด้วยเหตุนี้จึงได้มีนักคิดนักเขียนค่อย ๆ กระตุ้นเตือนด้วยบทความต่าง ๆ รวมทั้งคำขวัญออกโฆษณาเผยแพร่เพื่อจูงใจให้พวกยิวกลับไปยังปาเลสไตน์ คือดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ซึ่งแต่เดิมเรียกว่า “คานะอาน” (Canaan) ที่พระเจ้าได้ประทานให้กับชนชาติยิวเมื่อก่อนนั้น

การจูงใจให้กลับไปยังไซออน³ (return to Zion) เป็นบ่อเกิดของลัทธิไซออนนิยม⁴ หรือ Zionism ขึ้นและได้มีการก่อตั้งขบวนการยิวทั่วโลก The World Zionist Organization ในปี 1896 โดยธีโอดอร์ เฮอร์เซล (Theodor Herzl) เป็นตัวตั้งตัวตีริเริ่มคนแรก จนกระทั่งเปิดการประชุมคองเกรส (Congress) ของขบวนการดังกล่าวได้สำเร็จในปี 1897 ที่

³ คำ “ไซออน” (Zion) เป็นชื่อภูเขาในกรุงเยรูซาเล็ม (Jerusalem) มีวิหารและพระราชวังของพระเจ้าดาวิด (David) ปฐมกษัตริย์ของชนชาติยิวตั้งอยู่ และเป็นสถานที่ฝังพระศพของกษัตริย์ดาวิดด้วย

เดิมทีเดี๋ยวลำ Zion เป็นชื่อของท่มันแห่งหนึ่งซึ่งคนพื้นเมืองเผ่า Jebusite ยึดเป็นแดนตายเพื่อต่อสู้กับพระเจ้าดาวิดซึ่งได้กรีธาทัพเข้าตีพื้นที่ดังกล่าว ในที่สุดพระเจ้าดาวิดก็ทรงได้ชัยชนะตีท่มันของพวก Jebusite แดก ต่อมาพระเจ้าดาวิดได้ทรงสร้างกรุงเยรูซาเล็มขึ้น ณ ที่นั้น แต่ให้คงรักษาชื่อเดิมคือ Zion เอาไว้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของกรุงเยรูซาเล็มต่อไป คำ Zion จึงหมายถึงกรุงเยรูซาเล็มโดยตรง และถือว่เป็นจุดศูนย์กลางวัฒนธรรมของชนชาติยิวด้วย

อุดมการณ์ของลัทธิไซออนนิยมหรือ Zionism จึงมาจากคำ Zion ส่วน Zionist หมายถึงผู้ที่นิยมในลัทธิดังกล่าว ก็ผู้ที่นิยมในอุดมการณ์ส่งเสริมให้ชนชาติยิวกลับคืนสู่ปาเลสไตน์ เพื่อการสร้างชาติอิสราเอลและการกอบกู้เอกราชของชาติ

⁴ Max I. Dimont, *Jew, God and History* (New York : Signet Book, The New American Library Publishers, 1966), pp. 390—411.

เมืองบาด (Basle) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เซอร์เชลถึงแก่กรรมเสียก่อนที่จะได้ชื่นชมเอกราชของชาติที่ตนใฝ่ฝัน แต่อุทมการณ์ของลัทธิไซออนนิยมก็มีผู้รับช่วงต่อมาโดย ดร. เชม ไวซ์แมนน์ (Dr. Chaim Weismann) นักเคมีวิทยาเชื้อชาติยิวในอังกฤษได้ปลุกปล้ำผดุงไว้จนสามารถทำให้อังกฤษเห็นด้วยข้อเสนอของ ดร. เชม ไวซ์แมนน์ ที่ให้รัฐบาลอังกฤษเข้าคุ้มครองปาเลสไตน์เพื่อเป็นที่อยู่ของชนชาติยิว ในการนี้ลอร์ด บาลฟอร์ด (Balfour) ซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของอังกฤษขณะนั้นได้ออกประกาศเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 1917 ว่า “รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเห็นพ้องด้วยกับการตั้งที่อยู่ประจำชาติสำหรับชนชาติยิวขึ้นในปาเลสไตน์”⁵ ประกาศบาลฟอร์ด (Balfour Declaration) นี้เองเป็นผลทำให้ขบวนการยิวทั่วโลก The World Zionist Organization ดำรงอยู่ได้จนทุกวันนี้

องค์การยิวเพื่ออิสราเอล

การทำความเข้าใจกับวิธีบริหารงานบางอย่างของรัฐบาลอิสราเอลในปัจจุบัน ควรจะได้ทราบถึงที่มาของนโยบายที่รัฐบาลยึดถือเป็นทางปฏิบัติตลอดมาตั้งแต่ต้นที่ประเทศอิสราเอลได้รับเอกราชเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 1948 ทั้งนี้เพราะในการที่อิสราเอลเป็นประเทศเอกราชขึ้นมาได้ก็ด้วยการเสียสละของประชาชาติยิวทั่วโลกที่รวมกันตั้งขบวนการยิว The World Zionist Organization แลสร้างลัทธิไซออนนิยมซึ่งยิวทั่วโลกสนับสนุนบริจาคเงินซื้อที่ดินในปาเลสไตน์ ทั้งๆ ที่คนชาติอื่นยังปกครองอยู่เพื่อให้ยิวที่อพยพจากทุกมุมโลกเข้าไปทำมาหากินจนสามารถสร้างบ้านเมืองขึ้นสำเร็จ แบบอย่างของประเทศอิสราเอลจึงต่างกับประเทศที่ได้รับเอกราชใหม่อื่น ๆ ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น อุทมการณ์สร้างชาติของขบวนการยิว The World Zionist Organization ได้กลายเป็นนโยบายหลักที่รัฐบาลอิสราเอลรับเข้าไว้เป็นแนวทางในการบริหารประเทศด้วย

องค์การยิว (The Jewish Agency) เป็นส่วนผนวกของ The World Zionist Organization มีภารกิจที่สำคัญต้องรับผิดชอบดังต่อไปนี้ คือ

⁵ โปรดศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมจาก ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, “ยิว”, *สยามรัฐ* ฉบับประจำวัน ที่ 12-13 กันยายน 2510.

1. จัดระเบียบการอพยพยิวกลับเข้าประเทศอิสราเอล
2. จัดการต้อนรับเมื่อยิวอพยพเข้ามาในประเทศแล้ว และให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ
3. จัดนิคมสร้างตนเองให้กับผู้ที่อพยพเข้ามาใหม่
4. ให้ความคุ้มครองแก่เด็กและเยาวชนในกลุ่มอพยพ
5. ทำการปรับปรุงในเรื่องที่ดินเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และปลูกป่าปลูกต้นไม้ บำรุงป่า
6. พิจารณาการใช้เงินกองทุนของชาติยิว (Jewish National Fund) ให้เกิดประโยชน์

ในทางปฏิบัติ จำเป็นต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์การยิวกับรัฐบาลอิสราเอล และโดยปกติกระทรวงทบวงกรมต่างๆ มักมีการหารือกับองค์การยิวก่อนเสมอในเมื่อเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจข้อใดข้อหนึ่งดังกล่าวแล้วข้างต้น

การบริหารงานขององค์การยิว

เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ขอเปรียบเทียบขบวนการยิว The World Zionist Organization เสมือนหนึ่งสมาคมของชนชาติยิวทั่วโลก ประกอบด้วยผู้แทนยิวจากประเทศต่างๆ โดยมีการประชุมกันทุกๆ ๓ ปี เรียกว่า “คองเกรส” (Congress) ส่วนสถานที่ประชุมแล้วแต่จะกำหนดขึ้น เช่นการประชุมในครั้งแรกเมื่อปี 1897 กระทำขึ้นที่เมืองบาล (Basle) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ นอกจากที่ประชุมของคองเกรสจะได้กำหนดนโยบายแล้ว ยังเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารขององค์การยิว (The Jewish Agency) และอนุมัติงบประมาณสำหรับการดำเนินกิจการขององค์การด้วย

การบริหารงานขององค์การยิวจึงแบ่งออกเป็น (ก) กิจการภายในประเทศ และ (ข) กิจการภายนอก

สำหรับกิจการภายในมีหน่วยงานบริหารตั้งอยู่ในประเทศรับผิดชอบในหน้าที่ต่อไปนี้ คือ

- (1) การอพยพเข้าเมือง

- (2) การจัดที่พักอาศัยและหางานให้ทำ
- (3) การจัดนิคมสร้างตนเอง
- (4) การดำเนินงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในกลุ่มอพยพ
- (5) การเศรษฐกิจและกิจการในค้ำเทคนิค
- (6) การลงทุน

ส่วนกิจการนอกประเทศก็มีหน่วยงานตั้งอยู่ในต่างประเทศ ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติในการอพยพเข้าประเทศ การเผยแพร่วัฒนธรรมและการศึกษาภาษาฮีบรู และมีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานภายในประเทศด้วย

รัฐสภาอิสราเอลได้รับรองสถานภาพของขบวนการยิวและองค์การยิว (The World Zionist Organization — The Jewish Agency) โดยออกเป็นกฎหมายลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 1952 และได้มีข้อสัญญาระหว่างรัฐบาลอิสราเอลกับองค์การยิวลงวันที่ 26 กรกฎาคม 1954 กำหนดเงื่อนไขในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประสานงานไว้เป็นที่แน่ชัด รวมความแล้วองค์การยิว (The Jewish Agency) มีบทบาทเกี่ยวข้องในด้านการบริหารประเทศของรัฐบาลอิสราเอลอยู่ไม่น้อย เพราะมีฐานะเท่ากับเป็นที่ปรึกษาของรัฐบาลดำเนินนโยบายอยู่ตลอดเวลาและนับว่าเป็นองค์การที่มีอิทธิพลมากที่สุด⁶

ที่ดินของชาติ (National Land)

อุดมการณ์ของลัทธินิยมที่สนับสนุนให้ชนเชื้อชาติยิวทั่วโลกอพยพกลับคืนสู่ปาเลสไตน์เพื่อสร้างบ้านเมืองตามสิทธิอันชอบธรรมและด้วยวิธีการอันถูกต้องตามกฎหมายนั้น ได้กลายเป็นมติของที่ประชุมคองเกรสโดยให้ถือเป็นวัตถุประสงค์ของขบวนการยิว The World Zionist Organization ซึ่งได้ประชุมกันครั้งแรกที่กรุงบาส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ปี 1897 ด้วย มตินี้ถ้าพิจารณาเพียงผิวเผินก็น่าจะปฏิบัติได้ง่าย แต่ในทางปฏิบัติจริงๆ ต้องเผชิญกับอุปสรรครอบค้ำ และเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะสำเร็จลงได้เลย ขอให้โปรด

⁶ โปรดศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมจาก Information Division, Ministry for Foreign Affairs, "Facts About Israel", *The Proclamation of Independence*, (Jerusalem : Government Press Office, 1967), pp. 8—32.

สังเกตในข้อเท็จจริงต่อไปนี้ กล่าวคือ ระหว่างปี 1517 ถึง 1917 ปาเลสไตน์ตกอยู่ในอำนาจปกครองของพวกเตอร์ก ออตโตมาน (Ottoman Turks) ต่อเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 ยุติแล้ว มหาอาณาจักรออตโตมาน ซึ่งได้ร่วมเข้าสงครามโดยเป็นพันธมิตรกับฝ่ายเยอรมันก็ถูกแบ่งแยกโดยผู้ชนะคืออังกฤษกับฝรั่งเศส ทำให้มีประเทศเกิดใหม่อีกหลายประเทศในตะวันออกกลาง คือซีเรีย (Syria) เลบานอน (Lebanon) ทรานสจอร์แดน (Transjordan) หรือประเทศจอร์แดน (Jordan) ในขณะที่ อิรัก (Iraq) และซาอุดีอาระเบีย (Saudi Arabia) ส่วนปาเลสไตน์ตกอยู่ในอาณัติ (Mandate) ของอังกฤษ ตามมติขององค์การสันนิบาตชาติ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 1922 ยิวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในปาเลสไตน์ก่อนปี 1880 มีจำนวนเพียง 12,000 คนเท่านั้น ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นพวกที่เคร่งศาสนาและดำเนินชีวิตแบบบรวันตายไปวันหนึ่งๆ เท่าที่กล่าวถึงตอนนี้เพิ่งเห็นได้ว่าชนชาตียิวในดินแดนปาเลสไตน์เปรียบเสมือนชนหมู่น้อย และเกือบจะไม่มีสิทธิอื่นใดนอกจากความเป็นมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ความสำเร็จในการสร้างชาติตามที่ใฝ่ฝันจึงมีทมนอยู่มาก แต่แล้วด้วยความพยายามและด้วยสติปัญญาอันเฉียบแหลมของพวกไซออนนิสต์ (Zionist) ได้แก้ปัญหาคือทะเลาะอย่างสุขุมคัมภีรภาพและดำเนินการเป็นขั้นๆ ด้วยวิธีจัดซื้อที่ดินในปาเลสไตน์ หรือพูดง่าย ๆ ก็คือสละเงินซื้อผืนแผ่นดินที่เคยเป็นของตนเองกลับคืนมา กล่าวคือซื้อที่ดินผืนใหญ่ๆ จากพวกอาหรับและพวกเตอร์กที่เป็นผู้ถือครองแต่ในนามโดยมิได้ทำประโยชน์ใด ๆ ทั้งที่ดินดังกล่าวก็เป็นทะเลทรายอันแห้งแล้งซึ่งมิได้รับการปรับปรุงมาเป็นเวลาร่วม 15 ศตวรรษแล้ว พวกอาหรับและพวกเตอร์กเจ้าของที่ดินก็ตั้งราคาเสียสูงลิ่วอย่างชุดเลือกซื้อๆ แต่ขบวนการยิวก็ได้รับซื้อไว้ ซึ่งในปี 1948 ได้คำนวณแล้วปรากฏว่าจำนวนที่ดินทั้งหมดที่ซื้อไว้เป็นเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 250,000 เอเคอร์⁷ โดยใช้เงินกองทุนของชนชาตียิว (The Jewish National Fund) เป็นล้านๆ ดอลลาร์ซื้อที่ดินอันเป็นทะเลทรายและโศกหิน ต่อจากนั้นก็จัดสรรค้ำให้ยิวที่อพยพจากประเทศต่างๆ เข้าไปอยู่เป็นจำนวน 83,000 คน ในการนี้ได้สร้างหมู่บ้านยิวรวมทั้งสิ้น 233 หมู่บ้าน และปลูกต้นไม้บนพื้นดินอันแห้งแล้งนั้นจนเจริญงอกงามเติบโต

⁷ เนื้อที่ 1 เฮกเตอร์ เท่ากับประมาณ 2 1/3 ไร่

ขึ้นมาได้เป็นจำนวนถึง 5 ล้านตันซึ่งเมื่อ 50 ปีก่อนไม่มีต้นไม้แม้แต่ต้นเดียว⁸

การอพยพโยกย้ายได้กระทำอย่างมีระเบียบโดยวางแผนเป็นขั้น ๆ กล่าวคือ การอพยพระลอกแรกระหว่างปี 1880 ถึง 1900 เป็นพวกชาวไร่ชาวนาธรรมดา เพื่อให้เข้าไปบุกเบิกพื้นที่ดินสำหรับให้เป็นไร่เป็นนาขั้นก่อน การอพยพระลอกที่สองระหว่างปี 1900 ถึง 1914 เป็นพวกกสิกรที่มีความรู้ (scientific farmers) และคนงาน (labour) เพื่อดำเนินงานด้านกสิกรรมให้ถูกวิธีตามหลักวิชา พวกอพยพในระลอกที่ 3 ระหว่างปี 1918 ถึง 1924 เป็นยุคของคนหนุ่มคนสาวในวัยฉกรรจ์ (young people) พวกนักการค้าและธุรกิจเพื่อสร้างกิจการอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษาและกำลังรบ การอพยพระลอกที่ 4 เป็นพวกปัญญาชน (intellectual) พวกมืออาชีพต่าง ๆ (professionals) เช่นพวกแพทย์ ทนายความ ครู เป็นต้น และยังมีนักบริหารเพื่อวางแผนในการก่อตั้งรัฐและประชาธิปไตยตามอุดมการณ์ที่ตั้งไว้ ส่วนพวกอพยพในระลอก 5 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา เป็นการอพยพของยิวทุกชั้นทุกวัยทุกอาชีพและทุกฐานะ (Jews from every walk of life) เพื่อทำช่องว่างที่มีอยู่นั้นให้เต็ม ทั้งนี้หมายความว่ายิวอพยพยุคก่อน ๆ ยังขาดผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและความสามารถตลอดจนแรงงานของพวกไว้ฝีมืออยู่อีกเป็นจำนวนมาก การอพยพของยิวต่อไปนี้จึงเท่ากับเป็นการเสริมความต้องการในด้านกำลังคนตามวุฒิที่ยังขาดอยู่นั้นให้เต็ม⁹

ความสำเร็จในการสร้างรัฐอิสราเอลขึ้นมาได้จนได้รับเอกราชในที่สุดนั้น ก่อให้เกิดแนวความคิดและยึดถือเป็นหลักการสำคัญที่สุดว่า ที่ดินทั้งหมดต้องเป็นของรัฐ กล่าวคือเป็นของชาติในส่วนรวม (National Land) แนวความคิดดังกล่าวสืบเนื่องมาจากทางศาสนาประการหนึ่งและสืบเนื่องมาจากอุดมการณ์สร้างชาติของลัทธิไซออนนิสม์ซึ่งมีการจัดสรรที่ดินเพื่อการทำมาหากินของชนชาติยิวที่อพยพเข้ามาในอิสราเอลอีกประการหนึ่ง เหตุผลทางศาสนาถือว่าพระเจ้าได้ประทานที่ดินให้แก่ประชาชนชาติยิวทั้งหมด คือผู้ที่เป็ลูกหลานของอะบราฮัม (Abraham) ทุกคนสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย สืบตระกูลและทำมาหากินกรรมสิทธิ์ในที่ดินจึงเป็นของชนชาติยิวทุกคนโดยไม่อาจจะแบ่งแยกได้ ในแง่ของรัฐ เฉพาะอย่างยิ่งอิสราเอลถือว่า การยินยอมให้เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินก่อให้เกิดปัญหามากมาย

⁸ Dimont, *op cit.*, pp. 399—400.

⁹ *Ibid.*, p. 395.

เกี่ยวกับการถือครองและการทำประโยชน์บนที่ดินอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพราะโดยกฎธรรมชาติ จำนวนเนื้อที่ดินของประเทศมีจำกัด ไม่อาจเพิ่มขึ้นได้คงใจปรารถนา ส่วนประชาชนพลเมืองมีความโน้มเอียงแต่จะเพิ่มมากขึ้นโดยกฎธรรมชาติ ถ้าหากที่ดินถูกแบ่งแยกให้เอกชนถือกรรมสิทธิได้แล้ว ในที่สุดก็จะมีที่ดินให้กับลูกหลานหรืออนุชนรุ่นหลังที่จะเกิดมาในวันข้างหน้าสำหรับเป็นที่ทำมาหากิน ด้วยเหตุผลดังกล่าวรัฐจึงจำเป็นต้องเข้าดำเนินการในเรื่องที่ดินของชาติทุกกระเบียดนิ้ว เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ¹⁰

การบริหารงานเกี่ยวกับที่ดินของรัฐในอิสราเอลปัจจุบันขึ้นอยู่กับหน่วยงานต่อไปนี้ คือ

1. กรมที่ดิน (National Land Authority) เป็นหน่วยงานของรัฐบาลในสังกัดกระทรวงเกษตร

2. หน่วยพัฒนาที่ดิน (Land Development Authority) เป็นหน่วยงานในสังกัดองค์การยิว (The Jewish Agency) ซึ่งเป็นองค์การเอกชน ที่รัฐบาลตั้งได้กล่าวแล้วข้างต้น

ในทางปฏิบัติของหน่วยงานทั้งสองข้างต้นมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด มิใช่เป็นการต่างฝ่ายต่างทำไปตามอำนาจของตนที่มีอยู่ แต่ยังคงดำเนินการร่วมกันตามความเห็นแนะนำของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญร่วมในการวางแผน เรียกว่า "Joint Planning Authority" ซึ่งสังกัดอยู่ในกระทรวงเกษตร ทุกๆ ครั้งที่มีการจัดสรรที่ดิน หรือมีปัญหาอันเกี่ยวกับการทำประโยชน์บนดินในอิสราเอลในทุกกรณี¹¹

ยิวอพยพ (Immigrants)

น่าจะพูดได้อย่างเต็มปากว่า เอกราชของอิสราเอลได้มากก็ด้วยความมานะบากบั่น ความเหนียวแน่นกล้ามากในการบุกเบิกโดยอาบเหงื่อต่างน้ำและความเสียสละด้วยจิตใจอันสูง

¹⁰ จากสารสัมภาษณ์ ดร. อิสราเอล ไพรออน (Dr. Israel Prion), Director, Planning Section, Joint Agricultural Planning Centre, Ministry of Agriculture วันที่ 18 สิงหาคม 1967.

¹¹ Ministry for Foreign Affairs, "Facts About Israel", Agriculture (Jerusalem: Government Press Office, 1967), p. 96.

ส่ง พร้อมด้วยการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างอันดีงามแก่อนุชนรุ่นหลังของพวกยิวอพยพรุ่นแรกๆ โดยแท้ ซึ่งเป็นเรื่องน่าศึกษา จึงขอนำเรื่องยิวอพยพมาเสนอ ณ ที่นี้ด้วยพอสมควร

การอพยพกลับคืนสู่ประเทศอิสราเอลของชนชาติยิวมีลักษณะพิเศษต่างกับชาติอื่นๆ ก็เพราะเป็นการเดินทางกลับเข้าประเทศเป็นกลุ่มใหญ่ (mass) ซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายประเภท ต่างฐานะ ต่างวัย ต่างอาชีพ ต่างภาษาโดยมาจากประเทศต่าง ๆ กันซึ่งบางคนก็พูดภาษาฮีบรูไม่ได้เลย ปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับตัวบุคคลและทรัพย์สินส่วนตัวของผู้อพยพมีอยู่มากมาย แต่อุดมการณ์ของการอพยพก็เป็นผลดีต่อการสร้างชาติอิสราเอลอยู่เอนกประการ

คำประกาศเอกราชของอิสราเอลเมื่อ 14 พฤษภาคม 1948 ระบุไว้ชัดเจนว่า “รัฐอิสราเอลจะเปิดประตูต้อนรับการกลับมารวมกันของชนชาติยิวทุกคน รวมทั้งผู้ที่ถูกขับไล่ออกไปโดยการเนรเทศด้วย”¹²

ภายหลังที่โรมันได้ทำลายปาเลสไตน์เสียจนไม่มีชนชาติในปีที่ 70 แห่งคริสตศักราชแล้ว ชนชาติยิวก็ถูกขับไล่แตกฉานซ่านเซ็นต้องพลัดพรากจากบ้านเกิดเมืองมารดรของตนไป คงมียิวเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ยังเหลืออยู่บ้างในดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ (Holy Land) จวบจนศตวรรษที่ 19 จึงมีการทยอยกันกลับคืนสู่ปาเลสไตน์ แต่ก็เป็นจำนวนไม่มากนัก ทั้งนี้สืบเนื่องจากการรุกรานของพวกไซออนนิสต์ ซึ่งในระยะแรกๆ ยังไม่สู้จะแพร่หลาย ต่อเมื่อได้ก่อตั้งขบวนการยิว The World Zionist Organization ในปี 1897 เรียบร้อยแล้ว จึงได้มีการอพยพเป็นกลุ่มก้อนภายใต้อำนาจขององค์การยิว (The Jewish Agency) ซึ่งเป็นตัวแทนของขบวนการยิวโดยตลอด

รัฐสภาเนสเส็ต (Knesset) ได้ผ่านกฎหมายว่าด้วยการกลับเข้าประเทศ (Law of the Return) เมื่อปี 1950 ให้สิทธิแก่ชนเชื้อชาติยิวโดยสายโลหิตทุกคน (life-blood) กลับคืนสู่ประเทศได้ทุกเมื่อ และเพื่อให้การบริหารงานในตันทิวอพยพได้มีการประสานงานกับส่วนงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงมีการจัดระเบียบงานใหม่โดยองค์การ

¹² Arthur Saul Super, “Absorption of Immigrants” *Israel Today* (2nd Edition, Jerusalem: Israel Digest Publishers, 1963), p. 4.

ยิวได้มอบหมายให้เป็นหน้าที่ของรัฐบาล คือกองตรวจคนเข้าเมือง (Immigration Authority) โดยตรงตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 1967 เป็นต้นมา ส่วนในค่านโยบายและการช่วยเหลือทางการเงินคงอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การยิวตามเดิม

ในทางปฏิบัติ ยิวอพยพส่วนใหญ่จากทั่วโลกได้รับเงินช่วยเหลือเป็นค่าพาหนะ และค่าอาหารระหว่างทางโดยองค์การยิวซึ่งมีสาขาในต่างประเทศเป็นผู้จ่ายให้ เมื่อถึงเมืองท่าที่ไฮฟา (Haifa) หรือท่าอากาศยานลือด (Lod Airport) ที่เทล อาวีฟ (Tel Aviv) แล้วทางองค์การยิวก็จัดการต้อนรับโดยระหว่างปี 1948 ถึง 1954 ต้องส่งไปยังที่พักซึ่งจัดชั่วคราวภายหลังจึงเป็นบ้านที่สร้างขึ้นถาวรหรือแฟลตแล้วแต่กรณี นอกจากนี้ยิวอพยพยังได้รับความช่วยเหลือในเรื่องเครื่องนุ่งห่ม อาหาร การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย และจัดหางานให้ทำตามความถนัดของแต่ละบุคคล งานที่สามารถจัดให้เข้าทำได้ในทันทีก็คืองานในคานเกษตรกรรม หรืองานที่ไม่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญตามโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้ก็จัดส่งเข้านิคมสร้างตนเองตามโครงการที่กำหนดไว้ ส่วนเด็กและเยาวชนที่เป็นกำพร้าและไร้ญาติ ทางองค์การยิวจัดแยกเพื่อการเลี้ยงดูและอบรมอีกส่วนหนึ่งต่างหาก

นโยบายสำหรับการต้อนรับยิวอพยพซึ่งองค์การยิวดำเนินการก็ถือต้องการก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (unity) และให้มีความเป็นอยู่ในลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน (homogeneous) กล่าวคือยิวอพยพไม่ว่าจะมาจากประเทศตะวันตกหรือตะวันออก ไม่ว่าจะมีทัศนคติต่อความเป็นอยู่แต่เดิมมาอย่างไร จะต้องปรับปรุงตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นไปในอิสราเอล และอุดมการณ์สร้างชาติตามที่พวกไซออนนิสต์ได้ตั้งปณิธานไว้ เพราะฉะนั้นการจัดรับยิวอพยพที่มาจากทุกมุมโลกในชั้นแรกจึงจำเป็นต้องให้อยู่รวมกันเสียก่อน แล้วจึงค่อย ๆ กระจายส่งไปตามที่ต่าง ๆ

การจัดที่พักอาศัยถาวรเป็นหน้าที่ขององค์การยิวและรัฐบาลดำเนินการร่วมกันคือกระทรวงการเคหสถาน (Ministry of Housing) ทั้งนี้หมายถึงโครงการจัดสร้างที่อยู่อาศัยให้เพียงพอแก่ประชาชนโดยทั่วไปด้วย เพราะยิวอพยพเมื่อเข้ามาในประเทศแล้วก็มีฐานะเป็นพลเมืองของชาติและมีอิสระที่จะไปหาที่อยู่ในเมืองหรือชนบทได้ตามใจชอบ ด้วยความจำเป็น ดังนั้นทางองค์การยิวและรัฐบาลจึงต้องประสานงานกันวางโครงการจัดสร้างที่อยู่

อาศัยให้เพียงพอ ทั้งต้องเป็นไปตามแผนการขยายเมืองและผังเมือง (town planning) ที่วางไว้

ข้อสังเกตเกี่ยวกับจำนวนยิวอพยพตั้งแต่ปี 1882 ถึง 1965 ปรากฏตามตาราง 1 ข้างล่างนี้

ตาราง 1 สถิติจำนวนยิวอพยพระหว่างปี 1882-1965

ปี	จำนวน	หมายเหตุ	ปี	จำนวน	หมายเหตุ
1882—1914	55,000—70,000	ประมาณ	1953	11,326	
1919—1932	129,349		1954	18,370	
1933—1939	235,170		1955	37,478	
1940—1943	29,504		1956	56,234	
1944	15,552		1957	71,224	
1945	15,259		1958	27,082	
1946	18,760		1959	23,895	
1947	22,098		1960	24,510	
1948	118,993		1961	47,638	
1949	239,576		1962	61,328	
1950	170,249		1963	64,364	
1951	175,095		1964	54,716	
1952	24,369		1965	30,736	

ที่มา : องค์การยิว อิสราเอล (The Jewish Agency, Israel)

จากจำนวนข้างต้นพึงเห็นได้ว่ายิวอพยพมีส่วนสำคัญต่อกิจการสร้างชาติของอิสราเอลในแง่กำลังคน (manpower) อยู่ไม่น้อย นอกจากนั้นแผนอพยพที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นที่จัดเตรียมเกี่ยวกับพวกอพยพไว้อย่างมีระเบียบก็มีส่วนช่วยให้การพัฒนาประเทศดำเนินไปด้วยดีทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมพร้อม ๆ กันไป

อนึ่ง สำหรับการอพยพจากประเทศต่างๆ ระหว่างปี 1958 ถึง 1961 ปรากฏ
จำนวนต่อไปนี้¹³

ยุโรปตะวันออก	รูเมเนีย, โปแลนด์, บุลกาเรีย, เชโกสโลวาเกีย, ฮังการี, ยูโกสลาเวีย, ลิทัวเนีย.....	399,985
ยุโรปตะวันตก	เยอรมัน, ฝรั่งเศส, ออสเตรีย, กรีซ, อังกฤษ, อิตาลี, เบลเยียม, ฮอลแลนด์, สเปน, สวีเดน, สวีทเซอร์แลนด์.....	31,246
เอเชีย	อิรัก, เคอร์กี, เปอร์เซีย (อิหร่าน), เอเคน, อินเดีย, จีน, ไชปรัส, เยเมน.....	269,852
อัฟริกา	มอร็อกโก, ทูนิเซีย, อัลจีเรีย, ลิเบีย, แทนเนียร์, อัฟริกาใต้, อะบิสซิเนีย, อียิปต์.....	237,443
อเมริกา	สหรัฐอเมริกา, กานาดา, อาร์เจนตินา, บราซิล และประเทศในอเมริกาใต้อื่นๆ	12,925
ออสเตรเลีย		
และนิวซีแลนด์	309
ประเทศอื่นๆ	(ไม่ระบุ).....	20,430
ยิวนักหัตถการ ที่ขอยุ้ตลอดไป	13,297
	รวมทั้งสิ้น	985,487

2. นิคมสร้างตนเองในอิสราเอล

นิคมสร้างตนเองในอิสราเอลมีหลายแบบด้วยกัน ซึ่งจะได้กล่าวถึงวิธีดำเนินการ
ของแต่ละแบบโดยละเอียดต่อไป แต่ก่อนที่จะถึงตอนนั้น ใคร่เสนอหลักการใหญ่ๆ เกี่ยว
กับวิธีการวางแผนปรับปรุงที่ดินเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศเป็นส่วนรวมโดย
สังเขป

¹³ Ibid., p. 30.

หลักการปรับปรุงที่ดินเพื่อการเกษตร (Agrarian Reform)

การปรับปรุงที่ดินเพื่อการเกษตร (agrarian reform) ในอิสราเอลมีความหมายกว้างกว่า “การปฏิรูปที่ดิน” (land reform) ซึ่งตามความเข้าใจทั่วไปเป็นเรื่องการบัญญัติกฎหมายและการจัดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการถือครองที่ดิน (land tenure) ส่วนการปรับปรุงที่ดินมีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้¹⁴

1. สำรวจที่ดินในแง่การเศรษฐกิจและสังคม (socio-economic survey) แล้วศึกษาความเป็นไปเกี่ยวกับพื้นที่ดินว่ามีความสัมพันธ์กับการเศรษฐกิจของชาติประการใดบ้างหรือไม่ อาทิเช่น พื้นที่เป็นภูเขา พื้นที่ราบ ทะเลทราย ไร่นา พื้นที่ริมทะเล ฯลฯ จะสามารถทำประโยชน์บนพื้นที่นั้น ๆ อย่างไรได้บ้างหรือไม่เป็นต้น

2. จัดวางโครงการปรับปรุงแต่ละเขตสำรวจให้มีลักษณะยืดหยุ่นคล่องตัวและชัดเจนเข้าใจง่าย พร้อมทั้งกำหนดอันดับก่อนหลังของขั้นตอนในทางปฏิบัติไว้ด้วย เช่น จะทำสิ่งใดก่อน สิ่งใดหลัง

3. กำหนดแผนในทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามโครงการ ตลอดจนวิธีประเมินผลงานเป็นระยะ ๆ พร้อมทั้งวิจัยผลงานที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลง และผลสำเร็จที่ได้รับ

4. นำโครงการทดลองทางวิชาการมาใช้ในทางปฏิบัติ โดยมีการค้นคว้าศึกษาข้อบกพร่องและวัดผลเป็นระยะ ๆ

หลักการ 4 ข้อข้างต้นนี้เป็นรากฐานสำหรับการวางแผนในทางปฏิบัติส่วนปลีกย่อยอื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร ซึ่งมีเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์เป็นการเพิ่มผลผลิตแต่อย่างเดียว ยังมีประโยชน์ในการสร้างเสถียรภาพด้านอื่น ๆ กล่าวคือต้องการสร้างความมั่นคงให้กับหมู่บ้านและครอบครัวที่ประกอบเกษตรกรรมโดยนำไปสู่ผลสำเร็จในการพัฒนาชนบทและการพัฒนาประเทศเป็นส่วนรวม

¹⁴ R. Weitz, Y.H. Landau and S. T. Marion, “Some Development Problems of Family Farms”, Paper presented at the World Land Reform Conference, F.A.O. held in Rome, June 20-July 2, 1966 (mimeo, unpublished, 1966), p. 2.

แผ่นดินอิสราเอลมิได้อุคมสมบูรณ์พอที่จะเรียกว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” เช่นประเทศไทย เนื้อที่ของประเทศก็มีจำกัด ย่อมจำเป็นต้องมีการวางแผนเป็นระยะๆ เพื่อให้รับกับจำนวนพลเมืองที่นับวันมีแต่จะเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของทุกกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้องกับนโยบายพัฒนาประเทศพึงหันหน้าเข้าปรึกษาหารือและประสานงานกันอย่างใกล้ชิดทั้งในด้านการวางแผนและการปฏิบัติตามแผน เพราะมีปัญหาหลายอย่างที่อาจคาดไม่ถึงและมักเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ด้วยเสมอ เช่น การชลประทาน การเครดิต หรือการเงิน การตลาด (marketing) การสหกรณ์ (co-operative) การศึกษา ความรู้ในการเกษตร การสาธารณสุข การรักษาความปลอดภัย (security) ตลอดจนการสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น¹⁵

การจัดสรรที่ดินสำหรับนิคมสร้างตนเอง

การเริ่มต้นทางกิจการของยิวอพยพสมัยแรกๆ ระหว่างปี 1882 ถึง 1904 ได้ให้บทเรียนอันเกี่ยวกับความผิดพลาดต่างๆ มากมาย แต่ก็มีประโยชน์แก่คนรุ่นหลังเป็นอันมาก โดยค่อยๆ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจนสามารถพิสูจน์ได้ว่าสิ่งใดดี—ไม่ใช่อะไร ในขั้นแรกๆ ที่เดียวได้แก่การทำกิจการเป็นรายบุคคล (individualistic farming) โดยต่างคนต่างเป็นเจ้าของไร่ แล้วจ้างลูกจ้างช่วยทำงานในไร่ของตน (hired labour) เจ้าของไร่เหล่านั้นนิยมปลูกพืชไร่ที่ให้ผลเร็ว (cash crop) แต่ครั้นแล้วกลับต้องผิดหวัง เป็นการตรงกันข้ามจากที่คาดไว้เนื่องจากการเก็บผลล่าออกไปจากฤดูกาลที่ควรเป็นเสียบ้าง ทุนหมดเสียก่อนที่ไร่จะได้ผลขึ้นมาบ้างเพราะตนต้องกินต้องใช้ไปทุกวัน ฯลฯ มูลเหตุเหล่านี้ทำให้เจ้าของไร่ที่คิดลูกคิดวางแคว้นเอาไว้ต้องละทิ้งที่ดินไปเสียมากต่อมาก พวกในเมืองก็ไม่อยากหันมาประกอบอาชีพทางกิจการเพราะได้เห็นตัวอย่างในความไม่สำเร็จมาแล้ว ข้อสังเกตต่างๆ มักเกิดจากความคิดที่ว่าการรกรากเป็นงานที่ใครๆ ก็ทำได้ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เพราะการรกรากต้องการประสบการณ์ ต้องการความชำนาญและต้องใช้ความรู้ความสามารถในทางวิทยาศาสตร์ไม่น้อยเลย นอกจากนี้ยังต้องการปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย อาทิเช่นการมีทุนหมุนเวียนเพียงพอขณะที่ยังไม่มีผลจากไร่ เป็นต้น การรกรากที่เป็นการเพาะปลูกพืชไร่

¹⁵ จากกรสารสัมพันธ์ ดร. อิสราเอล ไพรอน (Dr. Israel Prion) วันที่ 18 สิงหาคม 1967

ประเภทเดี่ยว (monoculture) ยังเป็นการเสี่ยงต่อการล้มลุกคลุกคลานเป็นอย่างมากถ้าหากธรรมชาติไม่อำนวยเพราะจะต้องประสบความล้มเหลวโดยสิ้นเชิงซึ่งต่างกับการประกอบกิจกรรมแบบผสม (mixed farming)

อนึ่งความสำคัญของการกิจกรรมยังขึ้นอยู่กับการจัดการ (management) ซึ่งปรากฏว่ายิวอพยพในรุ่นหลังๆ ค่อยๆ แก่ความผิดพลาดแต่หนหลังเรื่อยๆ มา

การจัดสรรที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมสำหรับนิคมสร้างตนเองในปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การยิว (The Jewish Agency) และศูนย์วางแผนร่วมเพื่อการเกษตรกรรม (Joint Planning Centre) ของกระทรวงเกษตรเป็นเจ้าหน้าที่พิจารณาร่วมกัน กล่าวคือวางแผนกำหนดเขตกิจกรรมสำหรับนิคมว่าเขตใดควรประกอบกิจกรรมประเภทใดเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของที่ดิน ความชื้น ความแห้งแล้งของอากาศในแถบนั้น และความสะดวกในการชลประทาน นอกจากนี้ยังวางแผนกำหนดอาณาบริเวณสำหรับเป็นศูนย์กลางในทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม (Socio-economic and cultural centre) เพื่อให้นิคมสร้างตนเองที่ตั้งอยู่รอบๆ อาณาบริเวณศูนย์นั้นได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ศูนย์กลางในทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมหนึ่งๆ จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน
 กิ่ง¹⁶

(ก) ส่วนที่ 1 จัดเป็นศูนย์กลางที่ตั้งของร้านสหกรณ์เครื่องอุปโภคบริโภค ซึ่งมีของกินของใช้ประจำวันทุกชนิดแบบร้านสรรพสินค้า (department store) หรือซูเปอร์มาร์เก็ต (supermarket) ในสหรัฐอเมริกา ภายในเขตนี้ยังมีสโมสร โรงเรียน นับแต่ชั้นอนุบาลขึ้นไปจนถึงชั้นมัธยม และศาลาประชาคม (social centre) ซึ่งใช้เป็นศูนย์สนันทนาการทางวัฒนธรรมด้วย

(ข) ส่วนที่ 2 จัดเป็นศูนย์กลางตลาดสำหรับการซื้อ การขายผลิตผลจากนิคมสร้างตนเองด้วยวิธีการสหกรณ์ รวมทั้งการหาตลาดสำหรับสินค้าพืชผลส่งออกไปต่าง

¹⁶ Dr. Israel Prion, *Economic Co-operation at the Regional Level in Israel* (mimeo, unpublished : The National and University Institute of Agriculture, Settlement Study Centre, July, 1965), pp. 3—14.

ประเทศ ในเขตที่ 2 นี้ยังมีบริการขนส่ง บริการซ่อมบำรุงรักษารถแทรกเตอร์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็นเครื่องจักรกลสำหรับการกสิกรรม มีสถานพยาบาลหรือคลินิกโดยมีแพทย์ ทางอายุรกรรมชั้น 1 และนางพยาบาลอยู่ประจำ กับยังมีโรงเรียนอาชีวศึกษาและโรงเรียน ช่างฝีมือด้วย

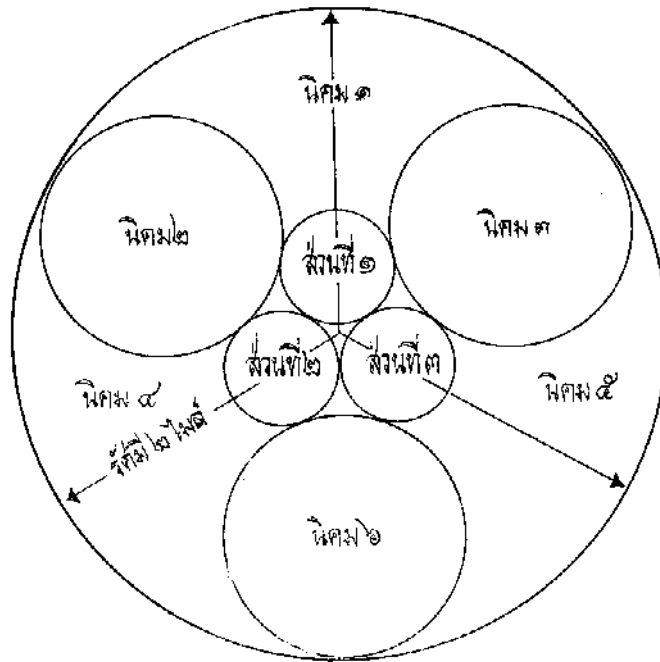
(ค) ส่วนที่ 8 จัดเป็นศูนย์กลางที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมสำหรับคอยรับวัตถุดิบ คือ ผลผลิตจากนิคมป้อนเข้าโรงงาน เช่น โรงงานฝ้าย โรงงานน้ำตาล โรงงานสกัดน้ำมันพืช โรงน้ำแข็ง ห้องเย็นสำหรับเก็บของสดเช่นผัก ไข่ เนื้อ นม ฯลฯ การดำเนินงานเป็นไปตาม หลักสหกรณ์ทั้งสิ้น กล่าวคือบรรดานิคมสร้างตนเองที่อยู่รอบ ๆ ศูนย์นี้ต่างเป็นสมาชิกและ ได้รับประโยชน์

จำนวนนิคมสร้างตนเองรอบ ๆ เขตศูนย์กลางในทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้นมีประมาณ 5 หรือ 6 นิคม ทั้งนี้แล้วแต่ขนาดเนื้อที่ของแต่ละนิคมโดย ตัวเฉลี่ยระยะทางจากศูนย์กลางประมาณ 2 ไมล์ (โปรดดูรูปที่ 1)

การจัดสรรที่ดินให้กับนิคมสร้างตนเองจึงเป็นไปตามโครงการพัฒนาประเทศซึ่ง องค์การยิวและกระทรวงเกษตรได้วางแผนร่วมกัน ส่วนในการที่จะไปจัดรูปนิคมสร้างตนเองให้เป็นแบบกิบบุตซ์ (Kibbutz) แบบโมซาฟ (Moshav) หรือแบบโมซาฟ ชิทุฟี (Moshav Shitufi) อย่างไรก็ดีอย่างหนึ่งนั้นย่อมแล้วแต่ความสมัครใจของสมาชิกแต่ละนิคม ทางกรมไม่ บังคับและไม่มีหน้าที่จะกำหนดว่าจะต้องจัดรูปนิคมให้เป็นแบบนั้นแบบนี้แต่ประการใด นิคมสร้างตนเองแบบ “กิบบุตซ์” (Kibbutz)

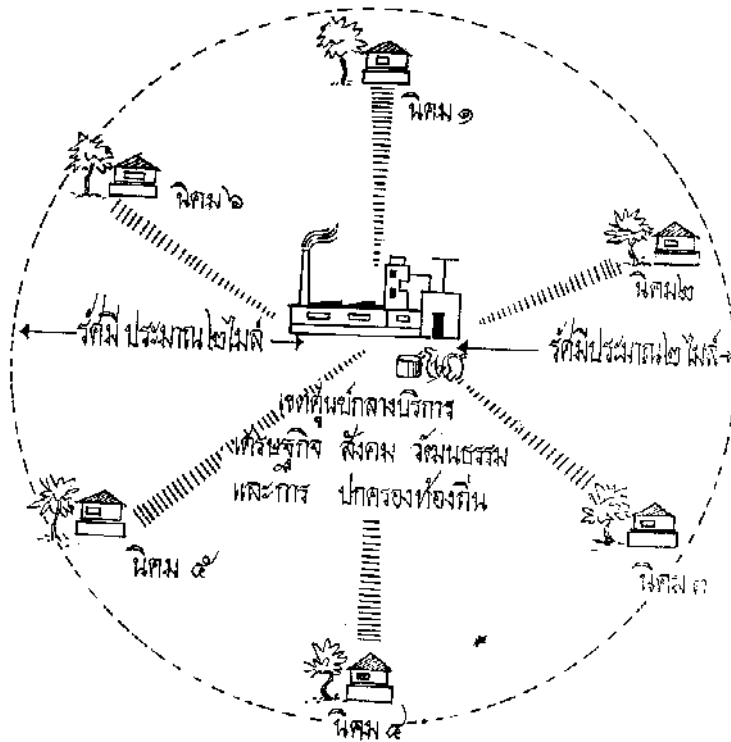
คำ “กิบบุตซ์” (Kibbutz) แปลว่า “กลุ่ม” หรือ “หมู่คณะ” (group) มีความหมาย พิเศษสำหรับชนชาติยิวก็คือ “การเข้ามาใช้ชีวิตอยู่เป็นหมู่คณะด้วยความสมัครใจเพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการร่วมกัน”

ความมุ่งหมายในการก่อตั้งนิคมกิบบุตซ์ยังเป็นส่วนหนึ่งของอุดมการณ์ทางการเมืองของพวกไซออนนิสต์ (Zionist) ที่ต้องการให้กิบบุตซ์มีบทบาทในการกอบกู้เอกราชของชาติและเพื่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคมพร้อม ๆ กันไปด้วยโดยยึดถือเอา การรวมกำลังกันประกอบกิจการกสิกรรมเป็นหลัก นอกจากนี้ยังเกิดจากความจำเป็นอื่น ๆ

รูปที่ 1

แสดงเขตนิคมสร้างตนเอง และศูนย์กลางในทางเศรษฐกิจ-สังคมและวัฒนธรรม

รูปที่ 2 แสดงเขตระดับตำบล (Regional Rural Centre)

อีกหลายประการ กล่าวคือ ขณะที่พวกยิวอพยพเข้าไปในปาเลสไตน์เมื่อศตวรรษที่ 19 นั้น ต้องเผชิญกับอุปสรรครอบด้าน เพราะพื้นที่ๆ พวกยิวเข้าไปตั้งถิ่นฐานใหม่เป็นทะเลทราย อันแห้งแล้ง การประกอบกิจกรรมบนพื้นที่ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการร่วมแรง ร่วมใจ ในลักษณะรวมกำลังทุกชนิดต่อสู้กับธรรมชาติ ถ้าหากต่างคนหรือต่างครอบครัวแยกกันอยู่ แยกกันทำการเพาะปลูก ความหวังที่จะได้รับผลสำเร็จย่อมเป็นการเลื่อนรางเต็มที ทั้งยัง เสี่ยงต่ออันตรายจากศัตรูและโจรผู้ร้ายเนื่องจากในขณะนั้นมีชนชาติอาหรับอยู่ในปาเลสไตน์ โดยกระจายกันอยู่ทั่วไป ไม่เป็นตำแหน่งแห่งที่ นิคมกิบบุตซ์ที่พวกยิวรวมกันอยู่จึงเป็น เสมือนหนึ่งที่มีมั่นในการรักษาความปลอดภัยให้แก่หมู่คณะได้เป็นอย่างดี ส่วนในแง่เศรษฐกิจสังคมพึงสังเกตได้ว่า นิคมแบบกิบบุตซ์เป็นการรวมกำลังคนกำลังทรัพย์ในการประกอบ กิจกรรม โดยสมาชิกของกิบบุตซ์ต่างมีความรับผิดชอบร่วมกันในผลประโยชน์ส่วนได้เสีย ด้วยการสร้างความเจริญให้กับกิบบุตซ์ ซึ่งเท่ากับเป็นการเพิ่มพูนความมั่นคงเป็นปีกแผ่น แน่นหนาให้กับสังคมและประเทศชาติเป็นส่วนรวม ทางการอิสราเอลจึงจัดให้นิคมสร้างตนเองแบบกิบบุตซ์เข้าอยู่ในประเภท “นิคมที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน” (Collective settlement)

ประวัติของกิบบุตซ์แห่งแรกตั้งขึ้นเมื่อปี 1909 ในที่ดินขององค์การยิวซึ่งได้จัด ชื่อไว้ ณ บริเวณชายฝั่งแม่น้ำยอร์แดน ห่างจากทะเลสาบกินเนอเรต (Lake Kinneret) ไป ทางใต้ประมาณหนึ่งไมล์ ตำบลที่ตั้งของกิบบุตซ์แห่งแรกนี้เดิมชื่อว่า “อุม จูนิ” (Um Jouni) เป็นภาษาอาหรับ ต่อมาภายหลังที่พวกยิวได้ทำการปรับปรุงที่ดินทำการเพาะปลูกแล้วก็ได้ เปลี่ยนชื่อเสียใหม่เป็นภาษาฮีบรูว่า “เดกาเนีย” (Degania) แปลว่า “ถิ่นหญ้าหรือวัชพืช ในทุ่งนา” ทั้งนี้หมายถึงความเขียวชะอุ่มบนพื้นที่อันแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์แทนที่จะ เป็นสีเหลืองแดงของทะเลทรายดังเมื่อก่อนนี้¹⁷

บรรดากิบบุตซ์ที่ก่อตั้งขึ้นรุ่นแรก ๆ นับจากปี 1909 เป็นต้นมานั้น ส่วนใหญ่ เป็นพวกยิวที่อพยพจากรัสเซีย โปแลนด์ รูเมเนีย เซโกสโลวาเกีย ออสเตรีย เยอรมัน ฝรั่งเศสและอังกฤษ โดยเป็นคนหนุ่มวัยฉกรรจ์พวกไซออนนิสต์ที่มีหัวฝ้ายย้ายไปทางลัทธิ

¹⁷ Abraham Harman, "Agricultural Settlement," *Israel Today* (4th Edition, Jerusalem : Israel Digest Publishers, 1965), p. 8.

สังคมนิยม (Socialism) และเป็นนักปฏิวัติที่นับถือปรัชญาของรูสโซ¹⁸ (Rousseau) โดยนำเอาหลักการเกี่ยวกับสัญญาประชาคม (Contrat Social) มาใช้เป็นจริยธรรมทางสังคมภายใน kibbutz สิ่งที่พวกเรเริ่มก่อตั้งนิคม kibbutz ในรุ่นบุกเบิก (pioneer) มีความเห็นพ้องต้องกันก็คือ (1) ต้องการสร้างสังคมแบบใหม่ และ (2) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรืออุดมการณ์สร้างชาติของลัทธิไซออนนิซึม (Zionism) ด้วยเหตุผลดังกล่าวการก่อตั้ง kibbutz สมัยแรก ๆ โดยอาศัยปรัชญาการเมืองและหลักของลัทธิพหุนิยม (Collectivism) เป็นแนวทางปฏิบัตินั้นจึงได้วางกฎข้อบังคับสำหรับสมาชิกภายในนิคม kibbutz ไว้เคร่งครัดมาก ต่อมาหลังที่ประเทศอิสราเอลได้รับเอกราชสมดังปรารถนาแล้ว ฐานะความเป็นอยู่และสภาพความเป็นไปของ kibbutz ผิดแผกแตกต่างกับสภาพการณ์เมื่อก่อนเป็นอันมาก ระเบียบปฏิบัติของแต่ละ kibbutz ในปัจจุบันจึงค่อยคลายความเข้มงวดกวดขันลงบ้าง กล่าวคือบาง kibbutz ก็ร่ำรวยมีฐานะดี บาง kibbutz ก็มีฐานะค้ำยกว่า อันเนื่องจากภูมิประเทศและปัจจัยบางอย่างคล้าย ๆ กับชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคมโดยทั่วไปซึ่งมีครอบครัวที่ร่ำรวยและยากจน อย่างไรก็ตาม ในแง่ทางวิชาการไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงภายใน kibbutz ในทางเศรษฐกิจสังคมอย่างไรเพียงใด ย่อมอยู่ในสายตาของนักวิชาการทั้งภายในและภายนอก kibbutz ตำนานการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยถึงผลดีผลร้าย เพื่อหาทางปรับปรุงและแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่ออนุชนรุ่นหลังต่อไป¹⁹

วัตถุประสงค์ทางการเมืองของพวกไซออนนิสต์ในการจัดตั้ง kibbutz เพื่อครอบงำเอกราชของชาติตามหลักที่ว่า ชาติเอกราชต้องมีดินแดนเป็นของตนเองและมีการปกครองที่แน่นอนนั้น เป็นข้อพิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถกระทำได้โดยสันติวิธี kibbutz ยังแสดงให้เห็นอีกว่าสามารถป้องกันตนเอง (self-defence) ในสมัยที่ตกอยู่ภายใต้อาณัติของอังกฤษโดยเป็นที่

¹⁸4

ชื่อ Jean-Jacques Rousseau (1712-1778) นักประพันธ์ชาวฝรั่งเศสเกิดในนครเจนีวา เขียนบทความแปลด้วยปรัชญาการเมืองหลายเรื่อง โดยเฉพาะที่สำคัญคือ "สัญญาประชาคม" (Le Contrat Social) ซึ่งมีอิทธิพลเหนือจิตใจนักการเมืองเป็นอันมาก

¹⁹

จากการสัมภาษณ์ ดร. รูธ ฮอโรวิตซ์ (Dr. Ruth Horovitz) นักวิจัยอาวุโส (Senior Research Officer) กระทรวงสวัสดิการสังคม (Ministry of Social Welfare) วันที่ 14 สิงหาคม 1967

รวมของพวกไคดิน (Haganah) ในการต่อสู้พวกศัตรูที่เข้ามารุกรานอย่างไร้มนุษยธรรมจนเป็นผลสำเร็จ

หนึ่งในสงคราม 6 วันซึ่งอิสราเอลมีชัยชนะแก่ฝ่ายอาหรับเมื่อเดือนมิถุนายน 1967 นั้นเป็นที่ยืนยันได้ว่าบรรดากิบบุตซ์ที่ตั้งอยู่ทางชายแดนมีบทบาทสำคัญมากที่ช่วยให้กองทัพอิสราเอลได้เปรียบในการยุทธและเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในด้านการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยแห่งชาติ (national security) นอกจากนี้ในเวลาสงบ (peace time) กิบบุตซ์ทางชายแดนยังเป็นแหล่งข่าว (source of information) ที่ช่วยให้ทางการทหารอิสราเอลได้รับทราบการเคลื่อนไหวของศัตรูทุกอิริยาบถ การข่าวกรอง (intelligence service) ของกองทัพอิสราเอลจึงมีประสิทธิภาพเป็นอันมากด้วยเหตุนี้²⁰

รวมความแล้ว นิคมกิบบุตซ์ของอิสราเอลจึงเป็นนิคมสร้างตนเองแบบเดียวในโลกที่ไม่เหมือนของประเทศใด แต่อำนวยความสะดวกอันประเสริฐ (multi-purpose) ให้แก่ทั้งสมาชิกภายในกิบบุตซ์เองและประเทศชาติเป็นส่วนรวมอย่างแท้จริง

กฎเกณฑ์ภายในกิบบุตซ์

หลักการที่ดีเป็นระเบียบปฏิบัติภายในกิบบุตซ์โดยทั่ว ๆ ไปมีดังต่อไปนี้²¹

1. การเข้าเป็นสมาชิกของกิบบุตซ์ไม่มีการบังคับ การดำเนินชีวิตภายในกิบบุตซ์เป็นไปด้วยความสมัครใจเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
2. ไม่มีการใช้เงินตรา (money) หรือสื่อกลางในทางแลกเปลี่ยนใด ๆ ระหว่างสมาชิก รวมทั้งให้ยกเลิกระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนบุคคลภายในนิคมกิบบุตซ์ด้วย
3. สมาชิกทุกคนยินดีเสียสละยกทรัพย์สินและผลประโยชน์ส่วนตัวให้กับกิบบุตซ์

²⁰ จากสารสัมภาษณ์ พันเอกนาอิม โมรัต (Col. Naim Morad) เจ้ากรมประสานงานและติดต่อระหว่างประเทศ (Director, Unit for Co-operation and Foreign Liaison) กระทรวงกลาโหม (Ministry of Defense) เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 1967.

²¹ Moshe Kerem "The Kibbutz", *Israel Today* (2nd Edition, Jerusalem: Israel Digest Publishers, 1965), pp. 4-17.

4. สมาชิกทุกคนพึงทำงานให้กับกิบบุตซ์และห้ามการจ้างแรงงานภายในกิบบุตซ์
 5. ห้ามสมาชิกประกอบการค้าเป็นส่วนตัว
 6. การซื้อ—ขาย การหาตลาดต้องกระทำในนามของกิบบุตซ์
 7. รายได้ทุกประเภทและผลกำไรทางการค้าทั้งหมดเป็นของกิบบุตซ์โดยตรง
 ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้จ่ายในการขยายกิจการของกิบบุตซ์และเพื่อสวัสดิการของสมาชิกภายใน
 กิบบุตซ์โดยทั่วกัน

8. สมาชิกทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันในการสร้างความเจริญให้กับกิบบุตซ์
 และมีส่วนร่วมกันในอนาคตที่จะผลงฐานะของกิบบุตซ์ให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นเพื่ออนุชนรุ่นหลัง ๆ
 ต่อไป

9. ความเป็นอยู่ของสมาชิกภายในกิบบุตซ์ ถือประโยชน์ส่วนรวมและความ
 ยุติธรรมในสังคม (social justice) เป็นมูลฐาน ตามหลัก “เสรีภาพ” (Liberty) สมภาพ
 (Equality) และภราดรภาพ (Fraternity) ของระบอบประชาธิปไตย (Democracy)

การปกครองและการบริหารงานของกิบบุตซ์

นิคมกิบบุตซ์เป็นหน่วยปกครองท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน กล่าวคือมีการปกครอง
 ตนเอง (self-administration) โดยภายในกิบบุตซ์หนึ่ง ๆ มีสมาชิกประมาณ 80 ถึง 100
 ครอบครัว ถ้านับจำนวนผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้วอยู่ในเกณฑ์ระหว่าง 200 ถึง 400 คน
 กิบบุตซ์ที่ตั้งขึ้นมาใหม่อาจมีสมาชิกมากกว่านี้ราว ๆ 60 หรือ 70 คน แต่บางกิบบุตซ์ก็น้อยกว่า
 ทั้งนี้มีได้นับรวมเด็ก หรือเยาวชนซึ่งเป็นบุตรของสมาชิกที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ การปกครอง
 ภายในกิบบุตซ์เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยทุกประการ โดยสมาชิกที่บรรลุนิติภาวะแล้ว
 ไม่ว่าจะชายหรือหญิงเป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารงานของกิบบุตซ์ การเลือกตั้งคณะ
 กรรมการบริหารดังกล่าวนี้กระทำทุก ๆ ปี ผู้ที่มีความสามารถในหน้าที่บริหารอาจได้รับเลือก
 แล้วซ้ำอีกติดต่อกันทุกปีก็ได้ คณะกรรมการบริหารของกิบบุตซ์ยังแบ่งหน้าที่การงานโดยมี
 คณะอนุกรรมการปฏิบัติงานแยกออกไปตามความจำเป็นหรือแล้วแต่ฐานะของกิบบุตซ์นั้น ๆ
 ถ้าหากเป็นกิบบุตซ์ใหญ่ที่มีฐานะดีโดยมีกิจการที่กระทำมาก อาทิเช่น ทำกสิกรรมและเลี้ยงสัตว์
 โดยมีโรงงานอยู่ด้วย ก็จำเป็นต้องมีคณะอนุกรรมการเจ้าหน้าที่มากกว่ากิบบุตซ์ที่มีแต่งานใน
 ด้านการกสิกรรมแต่อย่างเดียวยังนี้เป็นต้น

คณะกรรมการบริหารของกิบบุตซ์โดยทั่วไปมีตำแหน่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เลขาธิการ (General Secretary)
 2. สมุห์บัญชี หรือ การเงิน (Treasurer)
 3. ผู้จัดการไร่ (Farm Manager)
 4. ประธานฝ่ายการศึกษา (Chairman of Education)
 5. ประธานฝ่ายกิจกรรมวัฒนธรรม (Chairman for cultural activities)
 6. ตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นทางการปกครอง หรือในทางการค้าของกิบบุตซ์
- ตำแหน่งเลขาธิการ ทำหน้าที่ธุรการทุกอย่างของกิบบุตซ์รวมทั้งการติดต่อกับภายนอก

นอกในนามของกิบบุตซ์ สำหรับกิบบุตซ์ที่มีงานด้านกิจกรรมอย่างเดียว ตัวเลขเลขาธิการมักจะทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลทุกข์สุขของบรรดาสมาชิกทุกคนภายในกิบบุตซ์ด้วย ตำแหน่งเลขาธิการของกิบบุตซ์เปรียบเสมือน “นายกเทศมนตรี” (Mayor) ระดับหมู่บ้านซึ่งต้องรับผิดชอบในกิจการบริหารงานของกิบบุตซ์ทั้งหมดต่อสมาชิกหรือที่ประชุมใหญ่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการของกิบบุตซ์หนึ่ง อาจได้รับเลือกตั้งให้เป็นผู้แทนของกิบบุตซ์ในระดับตำบล ซึ่งอิสราเอลใช้คำว่า “เขต” (region) โดยหมายถึงนิคมสร้างตนเองหลาย ๆ นิคม เท่ากับระดับหมู่บ้านหลาย ๆ หมู่บ้านรวมกันเป็นเขตท้องที่ชุมชนระดับตำบลหรือเมือง (town) จึงถือเป็นเขต (region) หนึ่ง²² โดยเฉพาะเลขาธิการของกิบบุตซ์ที่มีความสามารถหรือเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงก็ กว้างขวางในบรรดานิคมสร้างตนเองอื่น ๆ ในเขตนั้น อาจได้รับเลือกตั้งทำหน้าที่เป็น “นายกเทศมนตรี” (Mayor) ระดับเขต ซึ่งอิสราเอลเรียกตำแหน่งนี้ว่า “Chairman of the Regional Council” โดยผู้แทนของนิคมสร้างตนเองเป็นผู้ออกเสียงลงมติเลือก ในกรณีเช่นนี้จะมีอายุอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

ในหน้าที่รับผิดชอบในกิจการธุรการของกิบบุตซ์นั้น เลขาธิการอาจมีผู้ช่วยซึ่งทำหน้าที่เสมือนพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการพอสมควร บุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นสมาชิก

²² ต่างกับความหมายและความเข้าใจในแง่การปกครองท้องที่ของไทย ซึ่งเริ่มด้วยหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ท้องที่หลาย ๆ จังหวัดจึงแบ่งออกเป็นเขต ส่วนความหมายของ “เขต” ในอิสราเอลคือการรวมหลายท้องที่ระดับหมู่บ้านซึ่งเป็นที่ตั้งนิคมสร้างตนเองไม่ว่าจะเป็นแบบใดให้ถือเป็นเขตหนึ่ง ๆ ซึ่งเท่ากับเขตท้องที่ระดับตำบลนั่นเอง.

ภายในกิบบุตซ์ซึ่งมาทำหน้าที่เกี่ยวกับหนังสือหรืองานธุรการของกิบบุตซ์ โดยเลขาธิการ ฯ เป็นผู้คัดเลือกและได้รับความยินยอมจากที่ประชุมใหญ่

ตำแหน่งสมุห์บัญชีหรือฝ่ายการเงิน ของกิบบุตซ์ถือเป็นตำแหน่งสำคัญอีกตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งเท่ากับเป็นผู้ถือถุงเงินของกิบบุตซ์และต้องเป็นผู้รักษาการเงินของกิบบุตซ์อย่างละเอียดละออทุกแห่งทุกมุม สมุห์บัญชีเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณรายรับ—รายจ่ายประจำปีของกิบบุตซ์ กำหนดภาษีอากรที่จะต้องจ่ายให้กับรัฐบาล ดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีเงินทุกประเภทของกิบบุตซ์ รวมทั้งควบคุมการใช้จ่ายภายในกิบบุตซ์ ตำแหน่งสมุห์บัญชีของกิบบุตซ์ก็ทำนองเดียวกับตำแหน่งเลขาธิการ เพราะอาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนของกิบบุตซ์ที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นไปทำหน้าที่เป็นกรรมการในระดับเขตด้วยก็ได้ งานในหน้าที่สมุห์บัญชีของกิบบุตซ์ย่อมต้องการพนักงานบัญชีและเจ้าหน้าที่เสมียนบัญชีเช่นกัน ในการนี้อาจคัดเลือกเอาจากสมาชิกของกิบบุตซ์นั้นเองมาทำงานและร่วมเป็นอนุกรรมการฝ่ายการเงิน ทั้งนี้โดยความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่

ตำแหน่งผู้จัดการไร่ มีความสำคัญในค้ำนบริหารงานไร่ หรือในการประกอบการกสิกรรมของกิบบุตซ์ มีคณะอนุกรรมการจัดการโดยเลือกตั้งจากสมาชิกของกิบบุตซ์ทำหน้าที่ช่วยเหลือบริหารงานในค้ำนต่าง ๆ ซึ่งมีการแบ่งงานกันเป็นส่วนสัด เพราะการกสิกรรมสมัยใหม่ต้องการความรู้ความสามารถทางเทคนิคประกอบด้วยเป็นอันมาก เช่น เทคนิคในการใช้เครื่องทุ่นแรงประกอบการกสิกรรม การให้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ การใช้ น้ำ และเทคนิคในการเพิ่มผลผลิต นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในค้ำนการจำหน่าย การคัดประเภท (grading) ของผลิตผลทางไร่และจำแนกคุณภาพ การดำเนินการค้าด้วยวิธีการสหกรณ์ (การซื้อ—การขายและหาคลาท) ผู้จัดการไร่ทำหน้าที่เป็นประธานคณะอนุกรรมการสาขาต่าง ๆ ที่ได้จำแนกงานดังกล่าวแล้ว และรับผิดชอบโดยตรงต่อที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกในกิบบุตซ์ รวมความแล้วตำแหน่งนี้จะต้องทำรายได้ให้กิบบุตซ์มากที่สุด และด้วยเหตุนี้ตัวผู้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้จัดการไร่จำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้อย่างแท้จริง เฉพาะอย่างยิ่งกิบบุตซ์ซึ่งมีการประกอบอุตสาหกรรมโรงงานอยู่ด้วยยิ่งจำเป็นต้องรับผิดชอบมากขึ้น

โดยปกติ การบริหารงานบุคคลภายในก๊อบบุงซ์อันเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่การงานให้สมาชิกของก๊อบบุงซ์ทุกคนทำโดยทั่วกัน ก็มีคณะกรรมการขึ้นอยู่กับอำนาจการของผู้จัดการไว้ด้วย การกำหนดหน้าที่การงานดังกล่าวนี้หมายถึงการมอบหมายหน้าที่ให้กับสมาชิกของก๊อบบุงซ์แต่ละคนทำตามความสามารถและความถนัด ขณะเดียวกันมีวัตถุประสงค์ก่อให้เกิดประโยชน์ตามความต้องการเป็นส่วนรวมของก๊อบบุงซ์ด้วย กล่าวคือจัดวางตัวคนให้เหมาะกับงาน (Put the right man in the right job) และจัดหมุนเวียนหน้าที่การงานให้ถูกกับอุปนิสัยของคนทำโดยถือหลักเสมอภาค และเพื่อประโยชน์ของสมาชิกเป็นส่วนรวม กิจการที่ไม่ต้องใช้สมอง หรืองานในหน้าที่จำเจภายในโรงครัว โรงอาหาร การทำความสะอาดสถานที่ ฯลฯ มักจะต้องมีการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนกันเช่นกำหนดเป็นเวรสัปดาห์หรือเดือนละครั้ง ทั้งนี้เป็นต้น

ตำแหน่งประธานฝ่ายการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการศึกษาของบรรดาบุตรของสมาชิก หรือการศึกษาภาษาฮีบรูของสมาชิกสูงอายุภายในก๊อบบุงซ์นั่นเอง ในการนี้มีคณะกรรมการเป็นผู้ช่วยเหลือ เนื่องจากภายในก๊อบบุงซ์นั่นเองมีโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนชั้นประถมด้วย ประธานฝ่ายการศึกษาจึงต้องดูแลในด้านการให้การศึกษาแก่เด็กโดยเป็นไปตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและวัตถุประสงค์ของก๊อบบุงซ์ จัดหาผู้ที่เหมาะสมเป็นครูและสอดส่องติดตามผลการศึกษาภายในก๊อบบุงซ์ เพื่อคัดเลือกและจัดระดับความรู้ความสามารถของเด็กเป็นระยะ ๆ หากเด็กคนใดมีสติปัญญาดี เฉลียวฉลาดที่จะส่งเสริมให้การศึกษาสูงขึ้นก็สนับสนุนไปจนถึงที่สุด กระทั่งในระดับอุดมศึกษาก็ไม่จำกัดสาขาวิชาที่เด็กต้องการจะเรียน แม้ว่าวัตถุประสงค์แท้จริงของก๊อบบุงซ์ต้องการให้เป็นการศึกษาหนักไปในด้านการเกษตรกรรมก็ตาม แต่ก็ยังเป็นสาขาวิชาที่กว้างขวางมาก สาขาวิชาทางธรณีวิทยา วิชาแพทย์ พยาบาล วิศวกรรมสาขาต่าง ๆ วิชาครู เศรษฐศาสตร์ สาขาต่าง ๆ ฯลฯ ล้วนอยู่ในความต้องการที่สามารถทำความเจริญให้กับก๊อบบุงซ์ได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ ประธานฝ่ายศึกษายังมีหน้าที่ในการส่งเสริมการอาชีพศึกษาและช่างฝีมือสำหรับพวกที่ไม่สามารถจะเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ของสามัญศึกษาคด้วย

ประธานฝ่ายกิจกรรมวัฒนธรรม เป็นตำแหน่งรับผิดชอบในค่านิยมอันการของ

กิบบุตซ์ คือ จัดภาพยนตร์ ละคอน คนตรีคอนเสิร์ต รวมทั้งจัดการรื่นเริงและการบันเทิงต่าง ๆ สำหรับสมาชิกภายในกิบบุตซ์ในวันหยุดพักผ่อนรวมทั้งส่งเสริมให้มีการละเล่นหรือการเต้นรำพื้นเมือง (folk dance) และร้องเพลงตลอดจนจัดคณะคนตรีโดยสมาชิกของกิบบุตซ์ขึ้น บางกิบบุตซ์ก็จัดตั้งพิพิธภัณฑ์และมีการรวบรวมสิ่งของต่าง ๆ ที่แสดงถึงประวัติความเป็นมาของกิบบุตซ์

ตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นทางการปกครองหรือในทางการค้าของกิบบุตซ์ มีความสำคัญสำหรับกิบบุตซ์ที่มีกิจการกว้างขวางโดยมีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ด้วย ก็อาจเลือกตั้งตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายโรงงานขึ้นต่างหากก็ได้ บางกิบบุตซ์ก็หนักไปในทางศาสนา ในการนี้ย่อมมีตำแหน่งประธานในทางศาสนาเพิ่มขึ้น ทั้งนี้แล้วแต่ความจำเป็น โดยสมาชิกภายในกิบบุตซ์นั่นเองเป็นผู้พิจารณาว่าสมควรมีการเลือกตั้งตำแหน่งใดเพิ่มขึ้นเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของกิบบุตซ์ในแง่ของการบริหาร

ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ไม่ว่าตำแหน่งใด ๆ มีอายุอยู่ในตำแหน่งได้คราวละหนึ่งปี แต่อาจได้รับเลือกใหม่ติดต่อกันไปทุก ๆ ปีโดยไม่มีกำหนด ทั้งนี้จนกว่าเจ้าตัวจะขอลาออกหรือมีเหตุอย่างอื่นซึ่งไม่สามารถจะรับหน้าที่ต่อไปได้ กรรมการบริหารงานของกิบบุตซ์ทุกคนและเจ้าหน้าที่ทุกตำแหน่งไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์เป็นส่วนตัวแต่ประการใดเลย สิ่งที่น่าสนใจและมีค่ามากที่สุดก็คือความเจริญรุ่งเรืองของกิบบุตซ์โดยสมาชิกทุกคนมีฐานะความเป็นอยู่อย่างสุขสำราญเสมอหน้ากัน และทุกคนให้เกียรติในความสำเร็จของผลงานที่ตนได้กระทำเพื่อส่วนรวม

ในทางปฏิบัติมีการประชุมใหญ่ของสมาชิกภายในกิบบุตซ์ทุก ๆ สัปดาห์ โดยคณะกรรมการบริหารกิบบุตซ์จะรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินกิจการภายในกิบบุตซ์ให้สมาชิกหรือที่ประชุมใหญ่ทราบ เรื่องที่นำมาปรึกษาหารือในที่ประชุมใหญ่ได้แก่เรื่องต่อไปนี้คือ

1. การกำหนดนโยบายของกิบบุตซ์
2. การอนุมัติรับสมาชิกใหม่
3. การแต่งตั้งกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของกิบบุตซ์
4. การอนุมัติงบประมาณ

5. ควบคุมและติดตามผลงานของคณะกรรมการบริหารของกิบบุคซ์ หรือคณะกรรมการที่แต่งตั้งเพื่อกำเนินกิจการเฉพาะอย่าง

6. พิจารณากรณีพิพาทหรือข้อโต้แย้งระหว่างสมาชิกของกิบบุคซ์ ตลอดจนลงมติด้วยคะแนนลับในการขับสมาชิกของกิบบุคซ์ที่ฝ่าฝืนกฎข้อบังคับ และประพฤติก่อร้ายแรง

โดยเฉพาะการรับบุคคลภายนอกที่สมัครใจเข้าเป็นสมาชิกของกิบบุคซ์นั้น ถือหลักปฏิบัติโดยให้มีการทดลองใช้ชีวิตภายในกิบบุคซ์เป็นระยะเวลาหนึ่งปี ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนี้ผู้สมัครได้รับการปฏิบัติทำนองเดียวกับสมาชิกของกิบบุคซ์ทุกประการ เว้นแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเวลาเข้าประชุมใหญ่ประจำสัปดาห์ และไม่มีสิทธิได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือตำแหน่งงานใด ๆ เมื่อครบหนึ่งปีแล้วที่ประชุมใหญ่จะต้องลงมติ โดยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่า $2/3$ ของจำนวนสมาชิก และถือเอาเสียงข้างมากด้วยการลงคะแนนลับว่าควรรับเข้าเป็นสมาชิกหรือไม่ ประโยชน์ของการให้เวลาทดลองใช้ชีวิตภายในกิบบุคซ์หนึ่งปีนั้น ช่วยให้เจ้าตัวผู้สมัครสามารถตัดสินใจเลือกด้วยตนเองว่าจะอยู่ต่อไปหรือไม่ ถ้าไม่อยากอยู่หรือไม่อาจออกทนต่อความรู้สึกเสียสละเพื่อส่วนรวมอันเป็นอุดมการณ์ของกิบบุคซ์ได้ก็อาจถอนความสมัครใจของตนเมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องทนไปจนถึงหนึ่งปี ส่วนประโยชน์ทางด้านกิบบุคซ์ก็เป็นระยะเวลานานเพียงพอสำหรับสมาชิกภายในกิบบุคซ์ด้วยกันทุกคน จะได้ทราบถึงความประพฤติและอุปนิสัยใจคอของผู้สมัครเข้ามาอยู่ใหม่ในระหว่างทดลองว่าจะอยู่ร่วมกันต่อไปได้หรือไม่ หากมีค้างปร้อยหรือเป็นคนไม่ดีก็จะได้ออกเสียงลงคะแนนไม่รับรองรับเข้าเป็นสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ นับเป็นความยุติธรรมด้วยกันทั้งสองฝ่าย

อนึ่งการเป็นสมาชิกของกิบบุคซ์ ได้กล่าวข้างต้นแล้วว่าเพื่อประโยชน์ส่วนรวมไม่ต้องลงทุนเป็นเงินทองหรือทรัพย์สินแต่อย่างใดในการขอเข้าเป็นสมาชิก แต่อุดมการณ์ของกิบบุคซ์ถือหลักการพหุนิยมโดยทรัพย์สินทั้งหมดเป็นกรรมสิทธิ์ของส่วนรวม ไม่มีกรรมสิทธิ์เป็นส่วนตัวรายบุคคล ดังนั้นสมาชิกใหม่ก็ต้องโอนทรัพย์สินของตนให้กับกิบบุคซ์ ถ้าไม่มีทรัพย์สินสมบัติใด ๆ ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งก็เข้าเป็นสมาชิกได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามระบบนิคมกิบบุคซ์ไม่มีการบังคับทั้งในทางจิตใจและร่างกาย สมาชิกผู้ใดสมัครใจอยู่หรือ

สมัครใจออกจากกิบบุดซ์เมื่อใดก็ได้ โดยปกติสมาชิกของกิบบุดซ์ที่อยู่นานปีก็อาจจะสมสิ่งของส่วนตัวตามที่ทางการอนุญาตให้มีได้มากเป็นธรรมดา ดังนั้นเมื่อสมัครใจจากไปก็ย่อมนำเอาไปด้วยได้ แต่ในทางปฏิบัติทางกิบบุดซ์มักรับเอาไว้โดยจ่ายเงินช่วยเหลือเพื่อเป็นค่าพาหนะเดินทางด้วย ผู้ที่ออกจากกิบบุดซ์ไปแล้วอาจกลับมาใช้ชีวิตในกิบบุดซ์เดิมที่ตนเคยอยู่ใหม่อีก หรืออาจไปสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกิบบุดซ์อื่นก็ได้

สภาพตามกฎหมายของกิบบุดซ์

ในทางนิตินัย กิบบุดซ์มีสภาพเป็นนิติบุคคลโดยสามารถมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นลูกหนี้เจ้าหนี้และใช้สิทธิในการดำเนินธุรกิจติดต่อกับบุคคลภายนอก เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาทุกประการ เนื่องจากวัตถุประสงค์ในประกอบธุรกิจของกิบบุดซ์เป็นไปในรูปการสหกรณ์ การรับผิดชอบของกิบบุดซ์ต่อบุคคลภายนอกย่อมเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสหกรณ์และกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ

การเลิกล้มกิจการของกิบบุดซ์ต้องมีการชำระบัญชีตามกฎหมาย หลังจากที่ได้ชำระหนี้เรียบร้อยแล้ว หากมีทรัพย์สินเหลืออยู่ก็ต้องโอนยกให้กิบบุดซ์อื่นต่อไป หากได้นำมาแบ่งปันกันในระหว่างสมาชิกของกิบบุดซ์ ที่เลิกล้มกิจการนั้นไม่ แต่ตามประวัติและในทางพฤตินัยยังไม่เคยปรากฏมีกิบบุดซ์ใด ถึงกับต้องเลิกล้มกิจการหรือมีเหตุอันเป็นต้องสลายตัวไปแต่ประการใด ทั้งนี้ก็เพราะว่ากิบบุดซ์ทั้งหลายได้รับความอุปถัมภ์ค้ำชูจากองค์การยิว และรัฐบาลทั้งในด้านการเงินและในทางวิชาการตลอดมา เฉพาะอย่างยิ่งกิบบุดซ์ที่ยากจนหรือที่ยังไม่อาจเลี้ยงตัวเองเพราะเพิ่งตั้งขึ้นใหม่ ๆ ในระยะหลัง ๆ เมื่อไม่กี่ปีมานี้ การที่นำเรื่องการเลิกล้มกิจการของกิบบุดซ์มากล่าวไว้ด้วย ก็เพราะมีกฎหมายวางหลักไว้ ซึ่งจะสังเกตได้ว่ามีลักษณะพิเศษเกี่ยวกับทรัพย์สินของกิบบุดซ์ คือแทนที่จะนำมาแบ่งกันในระหว่างสมาชิก กลับต้องยกให้กิบบุดซ์อื่น คล้ายกับวิธีการเลิกกิจการของมูลนิธิมากกว่าการเลิกล้มกิจการของสหกรณ์

ในปัจจุบัน องค์การยิวทำหน้าที่ควบคุมดูแลรักษาผลประโยชน์เกี่ยวกับที่ดินของชาติทั้งหมด เพราะโดยหลักการทางศาสนาและในทางปฏิบัติไม่ยอมให้มีการซื้อขายที่ดินระหว่างเอกชน และไม่ให้ออกชนมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน แต่ยอมให้มีการเช่าระยะยาวเพื่อทำ

ประโยชน์ได้คราวละไม่เกิน 49 ปี และอาจต่ออายุสัญญาเช่าต่อไปอีกได้คราวละไม่เกิน ปีเรื่อยๆไปตราบเท่าที่ผู้เช่าปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ในการขอเช่าที่ดิน ในการนี้ผู้เช่าที่ดินมี สิทธิโอนการเช่าที่ดินให้กับทายาทต่อ ๆ ไปได้ แต่ต้องเป็นการโอนสิทธิการเช่าที่ดินทั้งผืน ห้ามแบ่งแยกที่ดินเป็นแปลงเล็กแปลงน้อย เพราะจะทำให้ต่างคนต่างแยกกันทำซึ่งจะไม่ ได้รับผลประโยชน์บนที่ดินผืนเล็ก ๆ นั้น การโอนสิทธิในการเช่าที่ดินทุกครั้งต้องได้รับความเห็นชอบและยินยอมจากองค์การยิวก่อนเสมอ ไม่ว่าผู้รับโอนจะเป็นองค์การรัฐบาล หรือเอกชน

ตามหลักการข้างต้นกับบุตซ์จึงเป็นผู้เช่าที่ดินจากองค์การยิวโดยตรง ไม่ใช่ในนามของสมาชิกแต่ละครอบครัวหรือแต่ละคน จำนวนเนื้อที่ ๆ ให้เช่าอาจไม่เท่ากันทุก กับบุตซ์ ทั้งนี้แล้วแต่จำนวนสมาชิกและขึ้นอยู่กับประเภทของพืชไร่ว่าจะทำการเพาะปลูกด้วย ประเภทยัง

หลักเกณฑ์ในทางปฏิบัติทั่ว ๆ ไปที่ใช้เป็น แนวพิจารณาและ กำหนดสำหรับจัดสรรที่ดิน เพื่อการกสิกรรมและเลี้ยงสัตว์ต่อครอบครัวหนึ่ง ๆ เป็นไปดังต่อไปนี้²³

1. เนื้อที่สำหรับเพาะปลูกพืชไร่ทางอุตสาหกรรม จำนวนเนื้อที่ 25 คุนัม²⁴
(industrial crop) เช่าฝ้าย บีตรูต สำหรับน้ำตาล ฯลฯ
2. เนื้อที่ทำไร่ผัก (vegetable) — „ — 8 „
3. เนื้อที่ทำสวนผลไม้ (fruit) หรือจำพวกส้ม (citrus) — „ — 5 „
4. เนื้อที่ทำไร่พืชเมล็ด (grain) — „ — 3 „
5. เนื้อที่สำหรับเพาะปลูกหญ้าเป็นทุ่งเลี้ยงสัตว์ — „ — 16 „
6. เนื้อที่สำหรับเลี้ยงโคนม (เฉลี่ยต่อหนึ่งตัว) — „ — 2 „
7. เนื้อที่สำหรับทำสวนหลังบ้าน (แต่ละครอบครัว) — „ — 3 „

²³ จากการศึกษาของ ดร. อิสราเอล ไพรอน (Dr. Israel Prion) วันที่ 10 สิงหาคม 1967

²⁴ คุนัม (dunam) เป็นมาตรวัดเนื้อที่ของอิสราเอล 1 คุนัม เท่ากับ 0.1 เฮกตาร์ (hectare) หรือ 1,000 ตารางเมตร เทียบกับมาตรวัดเนื้อที่ของไทย คือ 1 คุนัม เท่ากับ 1.1/4 ไร่ (ประมาณ 1 ไร่ 100 ตารางวา)

หลักเกณฑ์คำนวณข้างบนนี้ ใช้กับนิคมสร้างตนเองทุกแบบ ไม่ว่าจะเป็นนิคมแบบกิบบุตซ์แบบโมซ้าฟ หรือแบบโมซ้าฟซิทุพี เพราะถือหลักเสมอภาค (equal rights) และต้องการให้รายได้จากเกษตรกรรมมีส่วนเฉลี่ยทัดเทียมกัน

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ องค์การยิวและศูนย์วางแผนร่วมทางการเกษตรของอิสราเอลจะให้คำแนะนำและส่งผู้ชำนาญทางการเกษตร แต่ละสาขามาตรวจไร่ของกิบบุตซ์ หรือนิคมสร้างตนเองทุกแบบอยู่ตลอดเวลา ตามปกติกิบบุตซ์หนึ่ง ๆ ประกอบกิจกรรมโดยมีพืชไร่หลายประเภท และมักมีการเลี้ยงสัตว์เช่นเลี้ยงโคนม หรือโคพันธุ์เนื้อ และบางแห่งก็เลี้ยงไก่รวมด้วย ซึ่งบางกิบบุตซ์ก็ทำเป็นการใหญ่ บางแห่งก็เล็กน้อยเป็นฟาร์มแบบผสม

สภาพความเป็นอยู่ภายในกิบบุตซ์

การเข้าเป็นสมาชิกและใช้ชีวิตอยู่ในกิบบุตซ์เป็นไปด้วยใจสมัคร ด้วยศรัทธาต่อวัตถุประสงค์ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของกิบบุตซ์ ความรู้สึกนึกคิดดังกล่าวนี้เป็นพลังอย่างหนึ่ง ที่ทำให้เกิดมีการเสียสละอุทิศตนเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม และประพฤติตนในทางที่ดีที่ชอบเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่อนุชนรุ่นหลังต่อไป ความผูกพันอันเกิดจากความรู้สึกที่เกาะเกี่ยวซึ่งกันและกันเช่นนี้ ทำให้นิคมกิบบุตซ์ในอิสราเอลสามารถยืนหยัดอยู่ได้ตลอดมาเกินกว่ากึ่งศตวรรษแล้ว

การทำงานภายในกิบบุตซ์ เป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนทั้งในแง่หลักการ (principle) ของกิบบุตซ์ และในแง่ปรัชญาชีวิต คือ “ทุกคนต้องทำงาน”

การทำงานเป็นไปตามความรู้ความสามารถ หรือความถนัดของสมาชิกแต่ละคน หลักในการกำหนดหน้าที่การงานให้สมาชิกทำนั้นเป็นไปเพื่อกิบบุตซ์ คือความเจริญเป็นส่วนรวมของกิบบุตซ์ ขณะเดียวกันให้สมาชิกมีความพอใจในหน้าที่กิจการงานที่ตนได้รับมอบหมายให้ทำด้วย อาทิเช่นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการเกษตรย่อมได้รับมอบหมายให้ทำตรงตามความรู้ความสามารถของตน ส่วนผู้ที่ไม่มีความรู้ใด ๆ ก็อาจไปทำที่ขั้วรถแทรกเตอร์บ้าง ไร่แรงงานในไร่บ้าง ฯลฯ ผู้ที่มีความรู้ทางหนึ่งสื่อก็กทำหน้าที่ทางธุรการใน

สำนักงานของกิบบุตซ์ ผู้ที่มีความรู้พิเศษทางวิชาครูก็ทำหน้าที่ครู ผู้ที่มีความรู้ทางแพทย์ก็ทำหน้าที่แพทย์ ผู้ที่มีความรู้ทางพยาบาล ก็ทำหน้าที่พยาบาล รวมความแล้วผู้คนที่ในกิจการงานอย่างใดก็ตามทำงานในหน้าที่นั้น ๆ ตามความต้องการของกิบบุตซ์

สมาชิกทุกคนไม่ว่าชายหรือหญิงต่างมีสิทธิเท่าเทียมกันทุกประการ ทั้งในการทำงานและการใช้สิทธิในฐานะสมาชิก ภายในนิคมกิบบุตซ์ ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเอกสิทธิ์หรือมีอภิสิทธิ์เหนือสมาชิกด้วยกันไม่ว่าผู้นั้นจะมีตำแหน่งหน้าที่ใด

งานจำใจในหน้าที่บางอย่างเช่น งานทำความสะอาดสถานที่ งานภายในโรงครัว โรงซักรีด ฯลฯ มักมีการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนเป็นเวรกัน โดยมีกำหนดเวลาสับเปลี่ยนหน้าที่ที่เป็นสัปดาห์หรือเดือนละครั้ง ทั้งนี้แล้วแต่มติของที่ประชุมใหญ่สมาชิกได้กำหนดไว้

กำหนดเวลาทำงานในวันหนึ่ง ๆ อยู่ในระหว่าง 8—9 ชั่วโมง สำหรับสมาชิกที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป อาจลดเวลาทำงานประจำวันลดหลั่นตามอายุและสุขภาพอนามัยของผู้นั้น แต่ในทางปฏิบัติจริง ๆ กลับปรากฏว่าสมาชิกสูงอายุไม่ยอมอยู่เฉย บางคนมีอายุ 60—70 ปี แล้วก็ยังหางานเบ็ดเตล็ดมาทำ

ในสัปดาห์หนึ่ง มีวันหยุดซึ่งถือเป็นวันพระในศาสนายูดาเยเรียกว่า "Sabbath" วัน คือวันเสาร์ ตามปกตินับแต่เวลาพระอาทิตย์ตกของวันศุกร์ ไปถึงเวลาพระอาทิตย์ตกในวันเสาร์ ดังนั้นเวลาทำงานในสัปดาห์หนึ่งเพียง 6 วัน รวมเวลาทำงานระหว่าง 48 ถึง 54 ชั่วโมง

การทำงานของสมาชิกในกิบบุตซ์ทุกตำแหน่งหน้าที่เป็นไปโดยไม่มีค่าตอบแทนหรือสินจ้างรางวัลแต่ประการใดเลย ทั้งนี้เพราะได้รับการเลี้ยงดูจากกิบบุตซ์ตลอดจนบริการและความสะดวกต่าง ๆ อยู่แล้ว

สมาชิกที่มีความรู้ความสามารถพิเศษ นอกเหนือ จากความต้องการของกิบบุตซ์ ยังได้รับอนุญาตให้ออกไปทำงานนอกกิบบุตซ์ได้ด้วย เช่นไปทำงานตามกระทรวงหรือองค์การของรัฐบาล ไปทำงานในหน้าที่ครูในโรงเรียนรัฐบาล หรือทำหน้าที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แพทย์พยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐบาลหรือเทศบาล สมาชิกบางคนเป็นรัฐมนตรี หรือสมาชิกวุฒิสภา ก็ไปทำหน้าที่ดังกล่าวได้ มีข้อแม้ว่าอยู่เพียงประการเดียว

คือต้องโอนรายได้ที่ตนได้รับให้กับบุคคลที่ทราบเท่าที่ตนยังเป็นสมาชิกอยู่²⁵ แต่ก็ไม่เคยปรากฏมีผู้ลาออกจากสมาชิกเพื่อหวังผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ในวงการบริหารบาล หรือในวงการเมืองแต่ประการใดเลย

ที่พักอาศัย ภายในกิบบุตซ์ในปัจจุบันสร้างเป็นอาคารคอนกรีตชั้นเดียวมี 3 ห้องใหญ่ มีห้องครัวและห้องน้ำพร้อม ทั้งนี้สำหรับสมาชิกที่มีครอบครัวและบุตรหรือบุพการีของสมาชิก ส่วนสมาชิกโสดแต่ละเพศอาจรวมกันอยู่หลายคนต่ออาคารหนึ่งหลัง โดยเฉพาะห้องใหญ่มักทำเป็นห้องนอนสำหรับครอบครัวที่มีบุตรมาก ซึ่งแบ่งเป็นห้องนอนของบิดามารดาและบุตร แบบแปลนอาคารที่พักของสมาชิกกิบบุตซ์เหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ ทางประตูเข้าด้านหน้าของอาคารทุกหลังทำเป็นระเบียงสำหรับใช้เป็นที่นั่งเล่นและรับแขกได้ด้วย บริเวณรอบ ๆ อาคารมีเนื้อที่ว่างสำหรับปลูกต้นไม้ประดับทางด้านหน้า ด้านข้างเป็นที่ปลูกผักสวนครัวส่วนด้านหลังสำหรับเป็นสวนหลังบ้าน

ทุกกิบบุตซ์มีหอพักเป็นที่อยู่หลับนอน (dormitory) และห้องรับประทานอาหารสำหรับเด็ก ๆ โดยแยกออกจากกันจากผู้ใหญ่ ที่พักของเด็กดังกล่าวนี้แยกตามอายุคือสำหรับเด็กโตและเด็กเล็ก โดยมีสมาชิกทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบดูแลปกครอง 1 คนต่อเด็กประมาณ 4-5 คน ทั้งนี้แล้วแต่เพศและอายุของเด็ก ส่วนเด็กที่อายุของไม่เกิน 3 ขวบและทารกก็มีสถานรับเลี้ยงเด็กเวลากลางวันโดยมีนางพยาบาลประจำ 1 คนต่อเด็ก 4-5 คน แต่ในตอนกลางคืนจะกลับไปอยู่กับมารดาของตน ต่อรุ่งเช้ามารดาก็จะนำมาฝากเลี้ยงตลอดวัน ทั้งนี้เพื่อมารดาของเด็กจะได้มีโอกาสไปทำงานตามหน้าที่โดยไม่ต้องเป็นห่วง

การปฏิบัติเกี่ยวกับเด็กไม่เหมือนกันทุกกิบบุตซ์ เพราะบางแห่งก็บังคับให้เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 6 ขวบขึ้นไปจนถึง 15 ปี ทั้งชายหญิงไปอยู่ประจำหอพัก โดยแยกอยู่ต่างหากจากบิดามารดาแต่บางแห่งก็อนุญาตให้อยู่กับบิดามารดาได้ ในเรื่องนี้จะได้กล่าวโดยละเอียดในตอนต่อไป

²⁵ จากการสัมภาษณ์ นายยิตซ์ซัค เกวิตซ์ (Mr. Yitzohak Gavirtz) อธิบดีกรมปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย วันที่ 19 สิงหาคม 1967 ในฐานะสมาชิกกิบบุตซ์ชฟายิน (kibbutz Shfayin)

อาคารที่พักอาศัยของสมาชิกมีเครื่องเรือนที่จำเป็นเช่นเตียงนอน ตู้เสื้อผ้า ชั้นหรือหิ้งสำหรับวางสิ่งของและหนังสือ โต๊ะ เก้าอี้ประจำอยู่พร้อมแล้ว ส่วนการประดับตกแต่งภายในเพื่อความสวยงามในภายหลังเป็นเรื่องของสมาชิก และตามรสนิยมของแต่ละคนหรือแต่ละครอบครัว ทางกิบบุตซ์จัดให้เท่าที่จำเป็นเช่นห้องน้ำก็มีเครื่องสุขภัณฑ์พร้อม หน้าต่างก็มีผ้าม่านประดับโดยเสมอเหมือนกันหมด

อาหารภายในกิบบุตซ์ ทางการจัดโรงครัวประกอบอาหารและมีห้องรับประทานอาหารรวม (dining hall) สำหรับสมาชิกอย่างทันสมัยที่สุด

ภายในโรงครัวใช้เตาและเครื่องหุงต้มด้วยไฟฟ้า มีเครื่องปอกมันฝรั่ง เครื่องอบไก่เนื้อ เครื่องทำขนมปัง เครื่องคั้นน้ำผลไม้ ตลอดจนเครื่องทำน้ำโซดาสำหรับดื่ม การทำความสะอาด มีเครื่องล้างชาม มีห้องเย็นสำหรับเก็บเนื้อสด ของสด ผักสด และเครื่องทำสตีมน้ำ รวมความแล้วการจัดสถานที่เป็นไปอย่างถูกสุขลักษณะ และมีการรักษาความสะอาดเป็นอย่างดีในการปรุงอาหารภายในโรงครัว ส่วนห้องอาหารรวมสำหรับสมาชิกจัดไว้อย่างเป็นระเบียบและมีเครื่องปรับอากาศด้วย ห้องอาหารใหญ่สามารถจุสมาชิกได้ระหว่าง 300—400 คน บางกิบบุตซ์ใช้ห้องอาหารนี้เองเป็นห้องประชุมใหญ่ หรือมีฉะนั้นก็ใช้เป็นที่พักผ่อนพักรุกตากาย และตรงหน้าห้องรับประทานอาหารรวมนี้เองจะมีแผงประกาศและแจ้งความต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกทุกคนทราบ ตลอดจนมีการแจ้งรายการอาหารประจำวันของแต่ละมือให้กับสมาชิกได้ทราบด้วย

งานครัวของกิบบุตซ์มีผู้จัดการ (manager of kitchen) โดยรับเลือกและแต่งตั้งจากมติที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก ทั้งนี้อาจเป็นชายหรือหญิงก็ได้ แต่กิบบุตซ์ส่วนใหญ่มักเลือกหญิง เพราะตามปกติถือกันว่ามีความเข้าใจในเรื่องการครัวและการปรุงอาหารดีกว่าผู้ชาย ผู้จัดการครัวมีหน้าที่รับผิดชอบทั้งในด้านการครัวนับตั้งแต่การจัดซื้อเครื่องอาหารและของสดตลอดจนการปรุงอาหาร รวมทั้งมีหน้าที่จัดอำนวยความสะดวกภายในห้องรับประทานอาหารด้วย ซึ่งนับว่าเป็นงานหนักมิใช่น้อย เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือหลายคน เช่นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปรุงอาหารหรือแม่ครัว ตลอดจนเจ้าหน้าที่ฝ่ายโรงครัวและ

ห้องรับประทานอาหาร ส่วนหน้าที่เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เช่นคนทำความสะอาดล้างถ้วยชามหรือทำหน้าที่บริการในห้องอาหารมักหมุนเวียนสับเปลี่ยนเป็นเวรกัน ซึ่งแล้วแต่ที่ประชุมใหญ่จะเป็นผู้กำหนด

ทุกกิบบุตซ์จัดอาหาร 3 เวลา มีทั้งอาหารคาวหวานและผลไม้ โดยสมาชิกทุกคนได้รับบริการเสมอเหมือนกันหมดไม่ว่าจะเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่การงานอย่างไร กล่าวคือสมาชิกที่ทำหน้าที่ซักคืนพื้นหญ้า คนทำความสะอาดบริเวณสถานที่ เสิร์ยในสำนักงาน หรือ รัฐมนตรีที่เป็นสมาชิกอยู่ในกิบบุตซ์ต่างรับประทานอาหารอย่างเดียวกัน นั่งรับประทานอาหารร่วมโต๊ะเดียวกัน นอกจากเวลาอาหาร 3 เวลาแล้วยังมีเวลาน้ำชาในตอนบ่าย แต่บางกิบบุตซ์ก็จัดสถานที่สำหรับเวลาน้ำชาไว้โดยเฉพาะ เนื่องจากเวลาน้ำชาดังกล่าวค่อนข้างจะเย็นมากคือระหว่างเวลา 17.00–18.00 น. ซึ่งถ้าจัดรวมในห้องอาหารแล้วจะทำให้การเตรียมอาหารค่ำซุกซลักในเรือนสถานที่และการทำความสะอาดโต๊ะเก้าอี้

ตามปกติอาหารทั้งสามเวลาประกอบด้วย²⁶

1. น้ำผลไม้คั้น (juice) ไ้แก่น้ำส้มคั้น น้ำองุ่นสด น้ำมะเขือเทศ
2. นมสด นมเปรี้ยว เนยสด เนยแข็ง
3. อาหารคาวซึ่งประกอบจากเนื้อ (ไก่ แกะ เนื้อวัว เนื้อหมู) และปลา
4. อาหารประเภทผัก ซึ่งมีผักสด และสลัด
5. ขนมปัง และมันฝรั่ง
6. กาแฟ หรือ ชา
7. ของหวาน ขนม และผลไม้สด (ตามฤดูกาล เช่น แอปเปิ้ล องุ่น ฯลฯ)

ของสดที่นำมาใช้ปรุงอาหารส่วนใหญ่เป็นผลผลิตจากไร่หรือฟาร์มของกิบบุตซ์นั้น ๆ เอง โดยคิดบัญชีตามราคาต่อกิบบุตซ์ขายส่งออกไปยังตลาด ของบางอย่างก็ต้องซื้อ

²⁶ จากข้อสังเกตที่ผู้เขียนเคยไปพักที่กิบบุตซ์ “ชฟายิม” (Shfayim) และกิบบุตซ์ที่ซาฟิร (Shafir) ซึ่งบังเอิญสมาชิกของกิบบุตซ์ดังกล่าวมาแล้วเป็นพวกที่อพยพจากยุโรป อาหารสำหรับสมาชิกทุกคนจึงเป็นแบบยุโรป มีแตกต่างกันบ้างก็คือที่ซาฟิรเป็นพวกที่มาจากฮังการีจึงมีอาหารรสแบบฮังการีเย็น ส่วนกิบบุตซ์ชฟายิมการปรุงอาหารเป็นรสแบบยุโรปตะวันตก และทั้งสองแห่งค่อนข้างมีฐานะดี อาหารการกินของสมาชิกจึงอุดมสมบูรณ์ ผู้เขียนที่ได้รับการเลี้ยงดูเช่นเดียวกับสมาชิกคนอื่น ๆ ตลอดเวลาที่ประจำอยู่ในแต่ละกิบบุตซ์

จากที่อื่น รวมความแล้วค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารของสมาชิกขึ้นอยู่กับประมาณรายได้ของ กิบบุตซ์ ทำนองเดียวกับครอบครัวบุคคลธรรมดาซึ่งขึ้นอยู่กับฐานะหรือรายได้ของแต่ละ ครอบครัวเช่นกัน เพราะฉะนั้นบางกิบบุตซ์ที่มีรายได้น้อยอาจรับประทานไม่พุ่มเพื่อย เหมือนกับกิบบุตซ์ที่มีรายได้มากกว่าที่ย่อมเป็นไปได้ แต่ข้อที่น่าสังเกตก็คือสมาชิกทุกคนมีสิทธิ ที่จะแสดงในที่ประชุมใหญ่ได้ถ้าการจัดทำอาหารหรือการปรุงอาหารเป็นไปโดยไม่ชอบ หรือ ผิดไปจากมติของที่ประชุมใหญ่

สำหรับสมาชิกที่เจ็บป่วยไม่สามารถจะไปรับประทานอาหารร่วมกับสมาชิกอื่น ๆ ได้ ก็ได้รับอนุญาตให้ปรุงอาหารเองได้ในที่พักของตนเพราะมีห้องครัวสำหรับปรุงอาหาร อยู่แล้ว ทั้งนี้หมายถึงอาหารพิเศษที่แพทย์สั่ง ถ้าเป็นการป่วยไข้ที่อาจรับประทานอาหาร ปกติได้เช่นสมาชิกอื่น ๆ ทางโรงพยาบาลก็จะจัดส่งไปให้ถึงอาคารที่พัก หรือทางฝ่ายครอบครัว จะไปรับจากโรงครัวเองก็ได้

บริการทางแพทย์และการรักษาพยาบาล อยู่ในโครงการประกันสังคมขององค์การ สหพันธ์แรงงาน²⁷ เรียกว่า "ฮิสตาดรุต" (Histadrut) ซึ่งรวมถึงการพักผ่อนหลังจาก ป่วยเจ็บด้วย กล่าวคือสมาชิกของกิบบุตซ์ทุกคนจะได้รับบริการทางแพทย์และการรักษา พยาบาลโดยทั่วถึงกัน ทุกกิบบุตซ์มีนางพยาบาลประจำอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยว กับการรักษาสุขภาพอนามัยและมีหน้าที่ในการรักษาพยาบาลสำหรับผู้ที่ป่วยเจ็บด้วยโรค ธรรมดาหรือปฏิบัติตามที่นายแพทย์สั่งไว้ ส่วนผู้ที่เจ็บป่วยอาการหนัก หรือป่วยด้วยโรค ที่ไม่อาจรักษาพยาบาลในกิบบุตซ์ได้ก็จำเป็นต้องส่งไปทำการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาล ของรัฐบาลหรือเทศบาลในเมืองแล้วแต่กรณี บางกิบบุตซ์ที่มีนายแพทย์เป็นสมาชิกอยู่ ด้วยก็ได้รับความสะดวกมาก อย่างไรก็ตามนิคมสร้างตนเองทุกแบบไม่ว่าจะเป็นแบบกิบบุตซ์หรือแบบอื่น ต้องมีนายแพทย์ไปเยี่ยมโดยหมุนเวียนไปจนครบทุกแห่งภายในสัปดาห์

²⁷ องค์การสหพันธ์แรงงาน ของอิสราเอลเป็นองค์การที่ใหญ่โตและทำหน้าที่กว้างขวางมากเกี่ยวกับ ประกันสังคมซึ่งคลุมไปในกิจการทุกสาขาทั้งในทางอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม โปรดศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม จาก Ziona Meir, "The Labour Movement", *Israel Today* (Jerusalem: Israel Digest Publishers, 1961), pp. 5—43.

เพราะในเขตตำบลหนึ่งๆ จะมีนิคมสร้างตนเองอยู่ในราว 5-6 นิคม นายแพทย์ก็ไปเยี่ยม ทั่วทั่วถึงกันอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง นอกจากนั้นในเขตตำบลหนึ่งๆ ยังมีสถานพยาบาลหรือ คลินิกโดยมีนายแพทย์และพยาบาลประจำอยู่ตลอดเวลาอีกด้วย

กิบบุตซ์ส่วนมากมักจะมีอาคารสำหรับเป็นที่พักผ่อนจากการบวชใช้ของสมาชิกไว้ เป็นพิเศษเพื่อจะได้ไม่ปะปนกับสมาชิกอื่น ๆ นอกจากนี้ นายแพทย์ยังอาจลงความเห็นให้ ไปพักผ่อน ณ ที่ใดที่หนึ่งเป็นการเปลี่ยนอากาศก็ได้ หรือในบางกรณีเกี่ยวกับการรักษา พยาบาล นายแพทย์อาจให้ความเห็นให้ส่งตัวไปทำการรักษาพยาบาลนอกประเทศก็ได้ถ้า จำเป็น ทั้งนี้ทางกิบบุตซ์ต้องออกค่าใช้จ่ายให้โดยตลอด

บริการตอบสนองความต้องการอื่น ๆ ของสมาชิกภายในกิบบุตซ์ไม่ว่าชายหรือ หญิง ขึ้นอยู่กับงบประมาณรายได้หรือฐานะของกิบบุตซ์นั้น ๆ เป็นสำคัญ หลักการของ กิบบุตซ์โดยทั่วไปต้องการสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองเป็นส่วนรวมทั้งในทางเศรษฐกิจ และสังคม ความเป็นอยู่ของสมาชิกภายในกิบบุตซ์ไม่แตกต่างอะไรกับครอบครัวธรรมดา สามัญชนทั้งหลายที่สร้างตัวขึ้นมาเพื่อให้ฐานะของตนมั่นคงยิ่งขึ้นไป

นิคมกิบบุตซ์เป็นประจักษ์ครอบครัวใหญ่ๆ ที่ต้องรับผิดชอบในต้นทุนค่าใช้จ่าย ต่างๆ สำหรับสมาชิกนับตั้งแต่อาหาร เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายชายหญิงแลเครื่องใช้ที่จำเป็น นับแต่ศีรษะตลอดเท้า ค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องอุปโภคบริโภคและเครื่องบำรุงความสุขตลอด จนบริการต่างๆ ของสมาชิกทุกคนภายในกิบบุตซ์กระทบถึงงบประมาณประจำปีของนิคม กิบบุตซ์อยู่เสมอ ทั้งนี้ได้แก่รายการค่าใช้จ่ายต่อไปนี้

1. ค่าใช้จ่ายสำหรับอาหารของสมาชิก
2. ค่าเครื่องแต่งกายชาย-หญิง
3. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดประจำวันสำหรับสมาชิก
4. ค่าบริการทางแพทย์และการรักษาพยาบาลสำหรับสมาชิก
5. ค่าการศึกษาสำหรับบุตรของสมาชิกระดับอนุบาล ชั้นประถม และมัธยมศึกษา

6. ค่าเลี้ยงดูบุพการีของสมาชิก
7. ค่าบำรุงความสุขสำหรับสมาชิก
 - ก. ค่าพาหนะเดินทาง ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายสำหรับการทัศนจรประจำปีของสมาชิก
 - ข. ค่าพาหนะเดินทาง ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางไปคัมภีร์นาฬิกพระจันทร์สำหรับสมาชิกคู่สมรส
 - ค. ค่ามหรสพ การบันเทิง คนตรีคอนเสิร์ตและการแสดงต่างๆ
8. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดหรือเงินติดกระเป๋า (pocket money) สำหรับสมาชิกที่จำเป็นต้องเดินทางออกไปติดต่อกับบุคคลภายนอกกับบุคคลหรือในเมือง ทั้งนี้เป็นงบประมาณสำหรับรายบุคคลเป็นรายปี
9. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ถ้ามี)

ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่คือสมาชิกของนิคมกสิกรรมทุกคนร่วมกันพิจารณาปรึกษาในรายละเอียดของความต้องการและความจำเป็นมากน้อยแค่ไหนเพียงไร ก่อนที่จะอนุมัติงบประมาณค่าใช้จ่ายแต่ละรายการข้างต้นซึ่งอาจมีเพิ่ม ลด หรือตัดรายการหนึ่งรายการใดก็ได้แล้วแต่กรณีโดยเป็นไปตามฐานะรายได้ของกสิกรรม

งบประมาณรายจ่ายที่สำคัญอื่นๆ ของนิคมกสิกรรมได้แก่

1. ค่าเช่าที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งนิคมกสิกรรมที่ต้องชำระรายปีให้กับองค์การยิว
2. ค่าภาษีอากรที่ต้องจ่ายให้กับรัฐบาลหรือเทศบาล
3. ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ระยะยาวเพื่อการลงทุน
4. รายจ่ายเพื่อการลงทุนของนิคมกสิกรรม
5. รายจ่ายเป็นค่าซ่อมแซม บำรุงและปรับปรุงสถานที่ภายในบริเวณนิคมกสิกรรม ซึ่งได้แก่การปรับพื้นที่ การซ่อมถนนหนทาง การสร้างถนนเชื่อมทางหลวง การปลูกต้นไม้ข้างทาง ฯลฯ
6. ค่าซ่อมบำรุงรักษาอาคารภายในบริเวณนิคมกสิกรรม
7. ค่าก่อสร้างอาคารเพิ่มเติม

8. รายจ่ายบริการสาธารณะของนิคม
 - ก. รายจ่ายบำรุงห้องสมุด
 - ข. รายจ่ายเป็นค่าอุปกรณ์การศึกษาสำหรับโรงเรียนของนิคมกิบบุตซ์
 - ค. รายจ่ายเป็นค่าอุปกรณ์สำหรับสถานพยาบาลภายในกิบบุตซ์ (ถ้ามี)
 - ง. รายจ่ายเพื่อส่งเสริมการศึกษาชั้นสูง ระดับมหาวิทยาลัย
 - จ. รายจ่ายเป็นค่าบำรุงสหพันธ์นิคมกิบบุตซ์
9. รายจ่ายอื่น ๆ เพื่อการปรับปรุงและสร้างสรรค์ความเจริญให้กับนิคมกิบบุตซ์ เป็นส่วนรวม

สำหรับรายรับ หรือรายได้ที่เป็นหลักในการดำเนินกิจการของนิคมกิบบุตซ์โดยทั่วไป คือ

1. รายได้จากผลผลิตและในทางการค้าของนิคมกิบบุตซ์
2. รายได้จากดอกเบี้ยเงินฝาก หรือเงินกองทุนของกิบบุตซ์
3. รายได้จากทรัพย์สินหรือค่าเช่าทรัพย์สิน และค่าบริการอื่น ๆ

ในฐานะที่นิคมกิบบุตซ์เป็นรูปหนึ่งของการปกครองท้องถิ่น ระดับ หมู่บ้าน โดยเป็นหน่วยปกครองตนเองที่เล็กที่สุด นิคมกิบบุตซ์ย่อมได้รับเงินอุดหนุน (grants-in-aid) จากรัฐบาลในวงเงินซึ่งแล้วแต่ฐานะความเป็นอยู่ของนิคมกิบบุตซ์นั้น ๆ กล่าวคือถ้าเป็นนิคมกิบบุตซ์ที่ยากจนก็ได้รับเงินอุดหนุนมาก ถ้าเป็นนิคมกิบบุตซ์ที่มีฐานะดีอยู่แล้วก็ได้รับเงินอุดหนุนน้อย นอกจากนี้ยังอาจได้รับเงินบำรุงท้องถิ่นซึ่งเป็นส่วนแบ่งจากเขต (Region) หรือเทศบาลตำบลอีกด้วย

อนึ่ง สำหรับนิคมกิบบุตซ์ที่ยังตั้งตัวไม่ติด หรือที่ยังมีฐานะยากจนอยู่ย่อมได้รับการช่วยเหลือจากสหพันธ์นิคมกิบบุตซ์ในทางการเงินเพื่อช่วยพยุงฐานะให้นิคมกิบบุตซ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ได้โดยไม่ให้มีอันเป็นต้องเลิกล้มไป ทั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งนอกเหนือไปจากเงินกู้

เพื่อการลงทุนที่องค์การยิวพิจารณาให้กิบบุตซ์ทำการกู้ยืมระยะยาว หรือเงินช่วยเหลือที่รัฐบาลอิสราเอลให้ประจำปี²⁸

เมื่อพิจารณากฎเกณฑ์ในการยกเลิกระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินประกอบกับข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ภายในกิบบุตซ์แล้ว พึงสังเกตได้ว่าสมาชิกทุกคนไม่มีความอนุเคราะห์อันใดแต่ประการใดเลย เพราะมีกินมีใช้สมแก่่อัตภาพอยู่ตลอดเวลา ทรัพย์สินในที่นี้ความจริงหมายถึงสังหาและอสังหาริมทรัพย์ กล่าวคือทรัพย์สินสมบัติที่เป็นสิ่งของใหญ่ๆ เช่น รถยนต์ หรือ ที่ดินมากกว่า ส่วนสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวอื่น ๆ เช่น เครื่องรับวิทยุ ตู้เย็นเล็กๆ เตาหุงต้ม หม้อกาแฟ เครื่องครัวเล็กๆ น้อยๆ สำหรับใช้เวลาจำเป็นเมื่อเจ็บไข้ ฯลฯ ปัจจุบันนี้ บรรดานิกมกิบบุตซ์เป็นส่วนมากอนุญาตให้สมาชิกมีได้ ทั้งนี้รวมไปถึงเครื่องเล่นดนตรี หนังสือและของใช้เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ซึ่งแล้วแต่สมาชิกจะสามารถซื้อหาเอาได้จากเงินติดกระเป๋ารายปีที่ตนกระเหมียดกระแห่สะสมไว้ เพราะสิ่งของเหล่านี้เป็นเสมือนหนึ่งเครื่องบำรุงความสุขหรือบำรุงกำลังขวัญอย่างหนึ่ง แม้ว่าสมาชิกผู้นั้นจะขอลาออกจากสมาชิกภาพโดยมีสิทธิที่จะนำติดตัวไปด้วยได้ก็ตาม แต่กิบบุตซ์ก็มักรับเอาไว้โดยจ่ายเป็นเงินก้อนให้ไป สิ่งของเหล่านี้ก็กลายเป็นทรัพย์สินสมบัติของกิบบุตซ์ ระบบยกเลิกกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นกฎเกณฑ์ทางวินัยอย่างหนึ่ง เพื่อให้ควบคุมความประพฤติของสมาชิกภายในนิกมกิบบุตซ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ทำให้รู้สึกว่าคุณๆ คนมีฐานะทัดเทียมกัน ส่วนในการที่สมาชิกคนใดสะสมเงินติดกระเป๋าไว้ได้ย่อมเป็นเรื่องส่วนบุคคล ซึ่งมีสิทธิ์ที่จะจับจ่ายใช้สอยตามรสนิยมของเขาเอง ไม่มีผู้ใดมีอำนาจที่จะมาขัดขวางห้ามปรามได้ เขาต้องเก็บเล็กผสมน้อยซึ่งกว่าจะซื้อตู้เย็นได้สักตู้หนึ่งก็ต้องประหยัดอยู่หลายปีตั้งนี้เป็นต้น

การพักผ่อนหย่อนใจและวันหยุดฤดูร้อน (vacation) ประจำปี เป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้สำหรับสมาชิกของนิกมกิบบุตซ์ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมสมรรถภาพในการทำงาน กล่าวคือเวลาทำงานเขาก็ทำกันอย่างจริงจัง ถึงเวลาพักหรือวันหยุดในสัปดาห์หนึ่งๆ ก็มีการพักผ่อนหย่อนใจตามสมควร มีการฉายภาพยนตร์ มีดนตรีคอนเสิร์ตบรรเลง

²⁸ จากสารสัมพันธ์เมเยโมเช มอสโควิก (Moshe Moskovic) นายกเทศมนตรีเขตชาฟิรั (Chairman, Regional Council Shafir) วันที่ 17 สิงหาคม 1967.

มีละครหรือการแสดงเบ็ดเตล็ดซึ่งแล้วแต่จะจัดมาสำหรับสมาชิกเดือนละครั้งเป็นอย่างน้อย นอกจากนี้ก็มีการรื่นเริงระหว่างสมาชิกโดยจัดให้มีการเต้นรำพื้นเมือง (folk dance) และดนตรีซึ่งสมาชิกด้วยกันตั้งวงดนตรีขึ้น

การหยุดพักร้อนประจำปีถือเป็นความจำเป็นเช่นกันสำหรับผู้ทำงานหนัก (hard work) มาตลอดทั้งปี ทางการของกิบบุตซ์โดยทั่วไปกำหนดวันหยุดให้ระหว่าง 7 ถึง 14 วันแล้วแต่หน้าที่การงานของสมาชิก คืองานเบาได้วันหยุดประจำปีน้อยหน่อย งานหนักก็ได้หยุดถึง 14 วันต่อปี และทุกๆ 2 หรือ 3 ปีจะมีการอนุญาตให้เดินทางไปทัศนจรไม่ต่ำกว่า 7 วันโดยกิบบุตซ์เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเป็นค่าพาหนะ ค่าที่พักและค่าอาหารในระหว่างที่ไปทัศนจรด้วย

การลาหยุดงานเพื่อกิจธุระส่วนตัว หรือการลาป่วยธรรมดาเล็กน้อยย่อมเป็นไปได้ตามเกณฑ์วันลาซึ่งที่ประชุมใหญ่กำหนดไว้ การเก็บวันลาไว้ได้มากมีประโยชน์ในอันที่จะได้นำไปบวกกับวันหยุดพักร้อนประจำปีได้ด้วย

การอำนวยความสะดวกและบริการอื่นๆ สำหรับสมาชิกของกิบบุตซ์ได้แก่กรณีต่อไปนี้

1. การตัดเย็บเสื้อผ้าสำหรับสมาชิก บางกิบบุตซ์ก็มีแผนกช่างเสื้อ (dressmaker) มีหน้าที่ตัดเย็บเสื้อผ้าชายหญิง และทำการซ่อม ปะ ชุน เสื้อผ้า ตลอดจนการเย็บปักถักร้อยซึ่งเป็นงานของกิบบุตซ์โดยทั่วไปด้วย แต่บางกิบบุตซ์ก็อนุญาตให้สมาชิกไปตัดเครื่องแต่งกายตามร้านในเมืองได้ตามวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ ในเรื่องเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของสมาชิกปรากฏว่ากิบบุตซ์ส่วนใหญ่วางระเบียบไว้คล้ายกัน กล่าวคือกำหนดคุณภาพของผ้าไว้อย่างเดียวกัน ส่วนสีสรรแล้วแต่รสนิยมของแต่ละคน

2. บริการซักรีด ปรากฏว่าทุกกิบบุตซ์มีโรงซักรีดด้วยเครื่องไอน้ำอย่างทันสมัย สมาชิกเพียงแต่นำเสื้อผ้าไปใส่ไว้ที่ช่องรับเสื้อผ้าสกปรก และคอยมารับเอาตามวันที่กำหนดไว้ เสื้อผ้าทุกชิ้นมีบัญชีและกำหนดเวลาการใช้โดยทำสถิติไว้ ผ้าชิ้นใดขาดก็จะได้รับการซ่อมเรียบร้อย ถ้าชำรุดมากซ่อมไม่ได้ก็จะได้รับจ่ายให้ใหม่ เสื้อผ้าที่ขาดชำรุดใช้ไม่ได้ทั้งหมดเหล่านี้ทางโรงซักรีดมีหน้าที่รวบรวมส่งไปจำหน่ายให้กับโรงงานทำกระดาษต่อไป

3. บริการอื่น ๆ ได้แก่การกีฬาในร่มและกลางแจ้งซึ่งทางกิบบุตซ์จัดสร้างสนามกีฬาไว้ให้เพื่อประโยชน์ทั้งสำหรับสมาชิกผู้ใหญ่และสำหรับเด็กในกิบบุตซ์ นอกจากนี้ยังมีสนามเด็กเล่นโดยเฉพาะสำหรับเด็กเล็ก ๆ

บริการที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือห้องสมุด ซึ่งมีประจำทุกกิบบุตซ์โดยมีหนังสือทุกประเภท เพื่อประโยชน์แก่สมาชิกได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือยืมหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินว่าง

ทุกกิบบุตซ์มักมีโรงสวดมนต์ที่เรียกว่า “ซินาก็อก” (Synagogue) สำหรับผู้ที่นับถือศาสนายิว หรือศาสนายูตาย (Judaism) ประจำอยู่ด้วย โดยสร้างเป็นอาคารคอนกรีต มีที่นั่งสำหรับชายไว้ตอนหนึ่งไม่ปะปนกับที่นั่งสำหรับหญิง และมีห้องเก็บหนังสือคัมภีร์ทางศาสนาเพื่อสะดวกแก่ผู้ที่มาสวดมนต์และศึกษาในทางศาสนา

(ยังมีต่อ)